Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah :-

Velja za vse leto . . $3.00
Za pol leta $1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
-: in the United States. :-

Issued every day except Sundays
—: and Legal Holidays. :—
-: 50.000 Readers. :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 258. — ŠTEV. 258. NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 2, 1916. — ČETRTEK, 2. NOVEMBRA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Nove neprilike med Nemčijo in Zdr. drž.

LANSING JE IZJAVIL, DA JE POLITIKA ZDRUŽENIH DRŽAV ISTA KOT JE BILA TAKRAT, KO JE NEMŠKI SUBMARIN POTOPIL "SUSSEX". — POLITIČNA KAMPANJA NE BO V NIKAKI ZVEZI S KONTROVERZAMI MED NEMČIJO IN ZDR. DRŽAVAMI. — ZAPRISEŽENE IZJAVE SE GLASE, DA "MARINA" NI BILA POSVARJENA. — VSI AMERIKANCI SO PRISEGLI.

London, Anglija, 1. novembra. — Sicer še ni popolnoma natančno znano, koliko ameriških državljanov je izgubilo življenje pri potopu "Marine, toda konzul Frost je brzojavil ameriškemu poslaništvu, da je potopljenih najmanj šest.

Mr Forst je dobil od rešenih potnikov zaprisežene izjave, v katerih izpovedo, da parnik ni bil posvarjen.

Amerikanci so dalje izpovedali, da je submarin poslal dva torpeda; ko je oddal drugega, se je takoj pogreznil pod površino. Submarin so vsi popolnoma dobro videli.

Dalje pravijo Amerikanci, da je imela "Marina" na krovu štirinčni top, katerega se pa ni v nobenem slučaju posluževala.

Tukaj se domneva, da bo ameriški državni department že nadalje zahteval vse informacije, predno bo storil kak korak napram Nemčiji, ki je vsekakor potopila parnik nepostavnim potom.

London, Anglija, 1. novembra. — Tukaj je zelo veliko zanimanje za "Marina" slučaj. Vse z napetostjo pričakuje, kaj bodo Združene države storile napram nemški vladi, ki je popolnoma gotovo vsaj deloma odgovorna za nepostaven čin nemškega submarina.

Javno mnenje tukaj je, da je Nemčija prelomilo obljubo, katero je dala Združenim državam, toda prelomila je ni samo v tem slučaju, temveč že neštetokrat prej. Ta slučaj je pa za to večje važnosti, ker so bili potopljeni tudi ameriški državljani.

Nihče si pa ne upa izraziti trdno mnenje glede korakov, ki jih bo storil predsednik Wilson napram Nemčiji.

Washington, D. C., 1. novembra. — Predsednik Wilson bo Nemčijo popolnoma gotovo najbolj strogo prijel radi "Marina" slučaja, ko je nemški podmorski čoln nepostavnim potom potopil parnik, vsled česar je izgubilo celo šest ameriških državljanov svoja življenja.

To mnenje je nastalo v Washingtonu, ko je državni tajnik Lansing izdal uradno izjavo, da ni politika administracije Združenih držav popolnoma nič drugačna kot je bila takrat, ko je Nemčija na isti način potopila francoski parnik "Sussex", s katerim je bilo izgubljeno tudi eno ameriško življenje.

Znano je, da je bila takrat, ko je submarin potopil "Sussex", velika nevarnost, da se prekinejo diplomatične zveze med Združenimi državami in Nemčijo.

Mr. Lansing, državni tajnik, je dalje izjavil, da ne bo administracija vsled sedanje politične kampanje popolnoma nič spremenila svoje politike. Politična kampanja predsednika Wilsona se ne bo ozirala na kontraverze z Nemčijo, in nasprotno se ne bodo kontraverze z Nemčijo ozirale na volilno kampanjo.

Tukaj se smatra tajnikovo izjavo kot dokaz, da smatra administracija potop angleškega tovornega parnika "Marina" nepostavnim, da je Nemčija prelomila obljubo. Toraj so diplomatične zveze med Združenimi državami in Nemčijo zopet v nevarnosti, da se jih prekine.

BERNSTORFF JE POSVARIL NEMŠKO VLADO.

Washington, D. C., 1. novembra. — Nemški poslanik Bernstorff je poslal v Berlin nemški vladi tajno brzojavko, v kateri jo svari, da je tukaj nastala zopet velika napetost, ko je prišlo poročilo, da je nek nemški submarin potopil angleški parnik "Marina".

Poslanik je baje naprosil svojo vlado, da mu takoj pošlje vse informacije, tikajoče se tega potopa, ako ima katere.

Washington, D. C., 1. novembra. — Tajnik je pozneje izjavil, da bo vlada v Washingtonu sledila istemu načinu v tem slučaju kot se ga je posluževala v drugih slučajih, namreč, da ne bo prej poslala Nemčiji nobene note, dokler ne bo vse dokazano.

SUBMARIN JE POTOPIL GRŠKI PARNIK BREZ SVARILA.

Atene, Grško, 1. novembra. — Nek nemški submarin je blizu Fliva otoka potopil še en grški parnik, in sicer "Kiki Issaisa", 2,993 ton. Submarin je to storil nepostavnim potom, kajti torpedo mu je poslal, ne da bi ga bil prej posvaril. Petnajst mož se je potopilo, enajst se jih je pa rešilo.

Vsled tega je nastala v Atenah in Pireju velika napetost, kajti to je zdaj že drugi slučaj, da je nemški submarin potopil grški parnik brez svarila.

Nemški vladni zastopnik grof Mirbach se ne upa več na cesto.

Avstrijski kabinet.

Novi kabinet je imenovan. — V njem so trije člani prejšnjega. — Kako bo s parlamentom?

Berlin, Nemčija, 1. novembra. — Neko poročilo iz Dunaja se glasi, da je dr. Ernst von Koerber, novi avstrijski ministrski predsednik, naslednik umorjenega predsednika grofa Stuergkha, imenoval novi kabinet, v katerem so zdaj spodaj navedeni člani. Cesar je imenovanje odobril in potrdil.

Kabinetni člani so:

Dr. Franc Klein — justični minister; — on je bil že enkrat prej v kabinetu.

Baron von Hochtinau — notranji minister; — dozdaj je bil podpredsednik administrativnega sodišča.

Mihael Bobrzinsky — minister brez departmenta; — on je bil svoječasno deželi predsednik v Galiciji.

Dr. Franc Stibral — trgovski minister.

Karl Meck — finančni minister.

General Ernst Shaible — železniški minister.

Grof Clam-Martiniz — poljedeljski minister.

Naslednji trije ministri so bili pa že v Stuergkhovem kabinetu:

General baron von Georgi, minister za narodno obrambo.

Baron von Hussarek, minister za konstrukcijo.

Baron von Trnka, minister za javna dela.

•

Kako bo z zasedanjem parlamenta, nihče ne ve. — Kot je bilo poročano pred kratkem, je nekoliko upanja, toda zatem ni bilo več poročila.

Ruska zmaga.

Petrograd, Rusija, 1. novembra. Med nemškimi in ruskimi četami se vrše v Galiciji neprestano vroči spopadi.

Ob Zloti Lipi se je vnela odločilna bitka, ki pa še ne bo tako kmalo končana.

Hribar pobegnil iz Avstrije.

Od neke strani smo zvedeli, da je bivši ljubljanski župan Ivan Hribar pobegnil iz Avstrije.

Nahaja se baje v Londonu.

Koliko je na stvari resnice, se dozdaj še ne ve.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Vsled negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljatve do preklica le pod pogojem, DA SE VSLED VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne in radi sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Cene:

K	$	K	$
10....	1.50	120....	15.60
15....	2.15	130....	16.90
20....	2.75	140....	18.20
25....	3.40	150....	19.50
30....	4.05	160....	20.80
35....	4.70	170....	22.10
40....	5.35	180....	23.40
45....	6.00	190....	24.70
50....	6.65	200....	26.00
55....	7.25	250....	32.50
60....	7.90	300....	39.00
65....	8.55	350....	45.50
70....	9.20	400....	52.00
75....	9.85	500....	65.00
80....	10.50	600....	78.00
85....	11.15	700....	91.00
90....	11.80	800....	104.00
100....	13.00	900....	117.00
110....	14.30	1000....	129.00

Ker se zdaj cene denarju skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na zapad ponavadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda še večkrat spremene.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Boji ob Sommi.

Zavezniki so imeli nekoliko uspeha. — Nemškki napadi so bili odbiti. Nekaj sličnega poroča Berlin.

London, Anglija, 1. novembra. Angleške in francoske čete so napadale južno in severno ob reki Sommi ter se jim je posrečilo zasesti več ozemlja, ki je bilo dozdaj v nemških rokah.

Francoske čete so zavzele dva zakopa severovzhodno od Les Bocufs ter so istotako osvojile močno organiziran sistem zakopov pri St. Pierre Vast gozdu, ki se nahaja severovzhodno od Sailly-Saillisela.

Tako se glasi danes uradno francosko poročilo.

Pred Verdunom se ni vršilo nič resnih bojev, vršili so se le manjši spopadi, ki niso povzročili nobene izpremembe na celem položaju.

Več nemških napadov je bilo treba odbiti na Sommi in nekaj pri Verdunu.

Tekom zadnje ofenzive pred Verdunom so Francozi vjeli 6011 mož. Potem so pa zapleniie tudi 15 topov, od katerih jih je pet najtežjega kalibra; dalje 51 zakopnih mortarjev, 144 strojnih pušk in da brezžična brzojavna aparata. Poleg tega pa še veliko število navadnih pušk, bomb, granat in druge municije.

Berlin, Nemčija, 1. novembra. — Nemško uradno poročilo se glasi, da so angleške in francoske čete vprizorile več napadov na naše postojanke na raznih točkah zahodne fronte, toda vse napade smo uspešno odbili in povzročili sovražniku veliko izgub.

Položaj je pred Verdunom in na Sommi izpremenjen.

Macedonska fronta.

Neprestani spopadi ob reki Černi. Angleška in francoska poročila. Prodiranje.

Solun, Grško, 1. novembra. — V angleškem glavnem stanu je bilo danes izdano sledeče poročilo:

Ob reki Strumi so zavzeli Angleži neko važno sovražno pozicijo in vjeli pri tej priliki nad 300 bolgarskih vojakov. Razen tega so zaplenili tudi veliko vojnega materijala.

Bolj proti jugu smo pregnali sovražnika iz vasi Prosenik in Kumli. V teh dveh vaseh se nahaja zdaj naše vojaštvo.

Pariz, Francija, 1. novembra. — Vrhovno poveljstvo francoske armade razglaša:

Na levem bregu reke Strume so pognale angleške čete Bolgare v beg. Vas Barakli-Azuma je bila z naskokom zavzeta. Naši zavezniki so vjeli 315 mož in zaplenili veliko vojnega materijala.

Med jezerom Doiran in med reko Černo se vrše le manjši artilerijski spopadi. Pri reki Černi so odbili Srbi vse sovražniške napade. —

Solun, Grško, 1. novembra. — Vrhovno poveljstvo srbske armade naznanja, da vojne operacije o breki Černi zelo ovira slabo vreme. Srbska artilerija je neprestano v akciji.

Berlin, Nemčija, 1. novembra. — Vrhovno poveljstvo nemške armade poroča:

Razen artilerijskih spopadov se ni ob reki Černi in ob ostali macedonski fronti ničesar posebnega pripetilo.

Ob Egejski obali vlada mir.

"Deutschland".

Baje je pripeljala s seboj za približno deset miljonov raznega blaga. — Koenig pravi, da se izplača.

"BREMEN IZGUBLJEN."

Pravi, da se je moral potopiti v kakem viharju ali pa vsled kolizije. — Pisma za Bernstorffa.

New London, Conn., 1. novembra. — Danes leži submarin "Deutschland" v Thames reki in je zastražen, da ne more nihče do njega.

"Deutschland" je namreč napolnjena z raznimi dragimi kemikalijami, dragocenimi kamni in raznimi vrednostnimi papirji. Nekateri pravijo, da je pripeljal za deset miljonov dolarjev.

V imenu lastnikov "Deutschlanda" je izjavil kapitan Koenig, da je šel na pot kljub temu, da ni prišel "Bremen", ki je odpotoval iz Bremena, nikdar v Združene države.

Zdaj delajo še en tak submarin, ki se bo imenoval "Amerika", nakar bo redna vožnja med Bremenom in New Londonom. 'Deutschland' bo odpotovala iz Bremena vsakih štirideset dni, ako ne bo imel kakih zamud na potu v Ameriko oziroma na potu iz Amerike.

Nekaj se govori, da bo 'Deutschland' v teku par dni odplula nazaj, mogoče že jutri, ali pojutrišnjem.

Koenig pravi, da se vožnja izplača; baje ima pri vsaki vožnji pol miljona dolarjev dobička.

Potovanje, ki je ravnokar končano, je trajalo enaindvajset dni.

Nemci so bili zelo veseli, ko so zvedeli, da je zopet Koenig tukaj, toda postali so zopet klavirni, ko jim je Koenig povedal, da je 'Bremen' resnično odpotoval iz Bremena, toda, ker ni prišel v Ameriko in ker se ni vrnil nazaj, je popolnoma gotovo, da se je na potu sem ponesrečil, — gotovo je tudi, da ga Angežli niso vjeli.

Potovanje so imeli zelo neprijetno, toda bilo je brez vsakih posebnih dogodkov.

Tovor bodo pričeli razkladati še danes.

Kapitan Koenig ima baje več pisem za nemškega poslanika Bernstorffa.

Parnik torpediran.

Atene, Grško, 1. novembra. — Danes popoldne je bil torpediran grški parnik "Kiki Issaias", ki je imel 5000 ton deplacementa.

Nemško poslaništvo v Atenah je to poročilo odločno dementiralo. Nadalje pravi poslaništvo, da se promet zato ne more redno vršiti, ker mornarji še vedno stavkajo.

Pošiljateljem denarja!

Vsled zelo slabe poštne zveze svetujemo rojakom pošiljati zdaj denar v staro domovino po brezžičnem brzojavu.

Natančno smo polzvedeli, da pridejo take pošiljatve za današnje razmere hitro. Za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje $4.00 za vsak naslov; ako bo kaj preveč ali premalo, bomo poslali nazaj oziroma pisali za primanjkljaj.

Brezžične pošiljatve gredo vse v Nemčijo, odtam na Dunaj, odkoder jih odpošljejo na določeni naslov.

Potrdil o izplačilu se zdaj iz stare domovine ne more dobiti, toda banka K. K. Priv. Oesterr. Credit Anstalt na Dunaju poroča, da zahteva in dobi od pošte za vsako izplačilo takozvan Payee's receipt, t. j. potrdilo s pečatom zadnje pošte in lastnoročnim podpisom prejemnika ali poštarja. Vsa ta potrdila omenjena banka zbira in hrani ter jih bo poslala sem, ko bo poštna zveza zopet vrejena.

Opozarjamo, da je mogoče po brezžičnem brzojavu poslati le okrogle svote kot so spodaj navedene in še naprej do 10.000 kron.

Za take pošiljatve se naj nam pošlija le poštne Money Ordere in denar v gotovini, kajti privatnih čekov za brzojavne pošiljatve ni mogoče sprejemati.

SPODAJ OZNAČENIM CENAM JE TREBA PRIŠTETI ŠE $4.00 ZA BRZOJAVNE STROŠKE.

Naslov se mora jasno napisati in dodati: **pošlje naj se brzojavno.**

K: 100.00.....	$13.00	K: 600.00.....	$ 78.00
K: 200.00.....	26.00	K: 700.00.....	91.00
K: 300.00.....	39.00	K: 800.00.....	104.00
K: 400.00.....	52.00	K: 900.00.....	117.00
K: 500.00.....	65.00	K: 1000.00.....	129.00

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Nemci poročajo, da so prodrli rumun. fronto.

RUMUNI SO BILI KONCENTRIRALI PRI KIMPOLUNGU VELIKO SVOJIH IN RUSKIH ČET TER SO NUDILI NEMCEM DALJ ČASA VELIK ODPOR. — RUMUNI SO VJELI V JIUL DOLINI VELIKO NEMŠKIH VOJAKOV. — BOJI Z RUSI. — NEMCI PRAVIJO, DA SO ODBILI RUSKE NAPADE PRI NARAJEVKI. — SITUACIJA SEVERNO OD HALICA. — RUMUNSKA IN ANGLEŠKA POROČILA.

London, Anglija, 1. novembra. — Iz Bukarešta poročajo, da je položaj na rumunski fronti za Rumune še precej zadovoljiv. Iz Petrograda je dospela včeraj brzojavka, da je začel nemški general Mackensen zopet prodirati ter da je zavzel precej ozemlja. Njegove čete so baje zasedle nekaj zelo važnih rumunskih strategičnih pozicij južno od prelaza Červena veža. Rumuni so se morali nekoliko umakniti.

Bukarešt, Rumunsko, 1. novembra. — Rumunski generalni štab poroča, da je na severo-rumunski fronti zavladal popolen mir. Na ostalih frontah se vrše še vedno vroči spopadi.

V dolini reke Jiul se je Rumunom posrečilo zavzeti nekaj važnih pozicij, ki so bile dozdaj v nemških rokah. Pri tej priliki so vjeli Rumuni več kot šeststo nemških in avstrijskih vojakov ter zaplenili veliko vojnega materijala.

Bitka, ki se je vnela pred kratkim v dolini reke Alute, še ni končana. Dozdaj smo zavzeli že nekaj važnih strategičnih pozicij in odvzeli sovražniku veliko vojnega materijala.

Petrograd, Rusija, 1. novembra. — Uradno poročilo, ki ga je izdalo vrhovno poveljstvo ruske armade, se glasi:

— V Gozdnih Karpatih je bil navalil sovražnik parkrat na naše pozicije, pa jih kljub vsemu prizadevanju ni mogel zavzeti.

V dolini reke Alute so zasedli Rusi vasi Rakovico in Titechi. Ti dve vasi je bil sovražnik pred par dnevi osvojil.

V Dobrudži se vrše le mali spopadi med našimi in nemškimi prednjimi stražami. V splošnem je položaj neizpremenjen.

Bukarešt, Rumunsko, 1. novembra. — Poročilo, ki ga je izdalo vrhovno poveljstvo rumunske armade, se glasi:

— Severna in severozapadna fronta: Pri Table Buzi se ni ničesar posebnega pripetilo.

Pri Bratoceji in Predelusu se vrše le manjši spopadi. V dolini reke Prahove smo odbili več napadov. Sovražnik se je moral z velikimi izgubami umakniti.

Pri Dragoslavlju, severno od Kimpolunga se še ni končala bitka, ki se vrši med našimi in nemškimi četami. Iz zanesljivega vira se je doznalo, da so dobili Nemci veliko ojačenj, pa kljub temu ne morejo ničesar opraviti.

Vzhodno od reke Alute je položaj neizpremenjen.

Berlin, Nemčija, 1. novembra. — Vrhovno poveljstvo nemške armade je izdalo sledeče poročilo:

— Armadna skupina avstrijskega prestolonaslednika Karola Franca Jožefa: Na Sedmograškem se ni v splošnem nič izpremenilo.

Zapadno od Predeala so izvojevali Avstrijci veliko zmago. Pri Kimpolungu so koncentrirali Rumuni veliko svojih ojačenj, misleč, da bodo zavstavili naše prodiranje. Mi smo vprizorili več napadov zaporedoma in slednjič prodrli rumunsko fronto.

Jugozapadno od prelaza Črvena veža se boji neprestano nadaljujejo. Pri Bistrici so se Avstrijci najprej nekoliko umaknili, zatem so pa navalili z vso silo na Rumune in jih zapodili v beg.

Armadna skupina gen. Mackensena: V Dobrudži se ni zadnje dni ničesar posebnega pripetilo.

Petrograd, Rusija, 1. novembra. — Vrhovno poveljstvo ruske armade je izdalo sledeče poročilo:

— Južno od Bezezany divjajo vroči boji. Pri Mišikovi in Lipnici se nam je posrečilo nekoliko napredovati.

Pri gozdu Mišikov je sovražnik z vso silo navalil na naše pozicije, pa se je moral kljub vsestranskemu prizadevanju z velikimi izgubami umakniti. Naše čete so nudile sovražniku oster odpor.

Nemci so že večkrat poskušali prodreti našo fronto, toda vsi njihovi poiskusi so bili zaman.

Berlin, Nemčija, 1. novembra. — Vrhovno poveljstvo nemške armade naznanja:

Fronta bavarskega princa Leopolda: Rusi so napadli te dni naše pozicije pri reki Narajevki, katere smo bili pred kratkim zavzeli. Vprizorili so vsega skupaj pet napadov, izmed katerih se pa ni niti eden obnesel.

Ko so izprevideli, da jim ničesar drugega ne preostaja, so se z velikimi izgubami umaknili.

Ob naši strani se bore tudi turški vojaki, ki se v vseh ozirih izvanredno odlikujejo.

Kadar gre za obstoj naroda, ni nobena žrtev prevelika!

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President, LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00	Za pol leta za mesto New York	2.00
Za pol leta	1.50	Za Evropo za vse leto	4.50
Za celo leto za mesto New York	4.00	Za Evropo za pol leta	2.55
		Za Evropo za četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Izhaja every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St. New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

"Deutschland".

V naslednjem podajmo dejstva glede dveh potovanj nemškega trgovskega podmorskega čolna "Deutschlanda":

Na svojem zadnjem potovanju je odplul iz Bremena dne 10. oktobra tekočega leta. Dospel je v New London, Conn. včeraj zjutraj. Na potovanju je imel skoraj neprestano zelo slabo vreme. Na krovu je devetindvajset mož posadke pod poveljstvom kapitana Pavla Koeniga.

Pripeljal je dragocen tovor barvil in medicin.

Na svojem prvem potovanju je odplul iz Bremena dne 23. junija ter dospel v Baltimore, Md. dne 9. julija.

Prevozil je 4,100 milj, med katerim jih je prevozil le devetdeset pod vodo.

Seboj je prinesel barvila v vrednosti najmanj miljon dolarjev.

Proti Nemčiji je odplul dne 1. avgusta ter imel na krovu nikel in gumij.

V Nemčijo je dospel dne 23. avgusta.

Nihče ni pričakoval, da bodo Nemci zmožni kaj takega. Ako čisto nepristransko presodimo, spoznamo v prvem trenutku, da gre v tem slučaju le za dokaz izvanredne izurjenosti in poguma nemških mornarjev.

Dejanska korist ni tako velika ter sploh ne pride v poštev na eventualne izgube, katere je pričakovati v slučaju neuspeha takih podjetij.

Kapitanu kot je naprimer Koenig, je poverjena veliko bolj odgovorna naloga kot marsikateremu nemških generalov in poveljnikov različnih armad na dejanskih frontah.

Vsi ti poveljniki lahko izvojujejo zmage, a sve te zmage ne pridejo toliko v poštev kot pride kak izvanreden čin kot je ravno to drugo potovanje trgovskega podmorskega čolna "Deutschlanda"

Povdarjamo še enkrat, da ne gre toliko za faktični dobiček ali za vstanovljenje stalne trgovske zveze med Nemčijo in Združenimi državami.

Gre veliko bolj za reklamo, ki je v sedanjih časih Nemčiji in Avstriji veliko bolj potrebna kot marsikatera druga stvar.

Z neprestano dražitvijo cen živil in sploh vseh življenskih potrebščin, vpada tudi pogum naroda, namreč celokupnega, ne samo onih, ki so na fronti.

Temu narodu je treba bodrila, in če ne zadostujejo izrabljene fraze o patriotizmu, je treba poseči po drugih sredstvih. Eno teh sredstev je bilo ravno ustanovljenje takozvane podmorske proge med Nemčijo in Združenimi državami.

Vsakemu je jasno, da je direktna in neovirana pot med Združenimi državami in Nemčijo zaprta. Prišlo je celo tako daleč, da so zavzniki vstavili nevtralni in privatni poštni promet. Ljudem v Nemčiji in Avstriji se je to gotovo čudno zdelo. Da se najde kak izhod iz te zagate, so vstanovili zgorejomenjeno podmorsko progo, ki naj bi posredovala med obema državama.

Uspeh celega podjetja je le navidezen, a kljub temu tiči v tem globoka resnica, in sicer, da je podjetnemu in na vsak slučaj pripravljenemu človeku odprta pot kljub vsem oviram in vsem težkočam, ki mu jih stavijo zavezniki.

Kljub vsem težkočam, s katerimi se imajo boriti centralni zavezniki, je s činom drugega potovanja nemškega podmorskega čolna doprinešen dokaz, da nadkriljujejo Nemci v tem oziru vse svoje nasprotnike in da imajo s tem takorekoč pisano garancijo, da ne more njih stvar popolnoma propasti.

Ne glede na vse nasprotovanje je vendarle resnica, da stoje Nemci na višku situacije in da so se vsi nasprotniki učili od njih ne le glede morilnega orožja, temveč tudi glede iznajdb, ki bodo po končani vojni služile splošnim namenom.

Drugo potovanje "Deutschlanda" je zgodovinski čin. Spominjali se ga bodo kot se spominjajo Termopil in drugih velikih činov splošne mednarodne zgodovine.

Kapitana Koeniga bo zaznamovala zgodovina sedanje svetovne vojne bolj kot marsikaterega vrhovnih poveljnikov te ali one armade. Živel bo v spominu ljudi kot eden najbolj izrazitih predstavnikov modernega duha...

Junaštvo, ki je obsegalo nekoč le trenuten pojem vznešenja in radovoljnega žrtvovanja, je zadobilo v modernem času pojem, ki obsega veliko več kot nekdaj. Junak ni več tisti, ki se žrtvuje v nenadnem vzkipenju svoje strasti, temveč tisti, ki v resni prevdarjenosti in neprestani nevarnosti postavi življenje na kocko.

Današnji junak ni več junak s kopjem ali puško — današnji junak je junak stroja, o katerem ve, da ga bo pogubil, ako ga popolnoma ne obvlada.

Moderni čas je rodil večje junake kot so bili stari. Z rastočo inteligenco raste tudi prepad med izpolnjevanjem dolžnosti in med samoljubnostjo, ki je v človeku skoro glavna stvar.

Naj se piše o vojni, kar se hoče, resnica pa ostane, da ni ob nobenem času toliko prilik spoznavati človeško naravo ter vzbujati čustva, ki spe v mirnem času globoko v človeških srcih.

* * *

Nabolj informirani izmed vseh newyorških listov so hrvaški "dnevniki".

Včeraj so prinesli z velikimi črkami novico, da je bil nemški podmorski parnik "Deutschland" potopljen. Še isti dan, ko je bil list tiskan z napačnim datumom, je dospela brzojavka, da je priplul v New London, Conn., nemški submarin "Deutschland".

Vse slepomišenje in potvarjanje resnice je razvidno iz tega malenkostnega dejstva. Prinašati novice za dan naprej ter v torek staviti časopis, ki je namenjen za sredo, je lahka stvar, ki pa ima svoj vozel ravno v takem slučaju, kot se je primeril včeraj.

—k.

Eksperti se boje, da bo premog kmalu po $20 tona.

Včeraj so večji razprodajalci premoga pripoznali, da ni pomanjkanja premoga samo v New Yorku, temveč tudi po celem Vzhodu.

Pozivali so ljudstvo, da ne tratijo s premogom, temveč, da ga upotrebujejo le toliko, kolikor ga neobhodno rabijo.

Pravijo, da se lahko dogodi, da bo stal premog v kratkem času $20 tona; to bo okoli pet dolarjev več kot je bila cena premogu leta 1912, ko je vsled takratne stavke premoga najbolj primanjkovalo.

Kot poročano, se zadnje dni prodaja premog v New Yorku po $12. F. W. Sayward je v "The Coal Trade Journalu" napisal članek, v katerem pravi, da je to draginjo premoga pripisovati štirim glavnim pojavom, namreč, da primanjkuje za tri odstotke kar ali vagonov, da primanjkuje za pet odstotkov delavcev, da je sedaj za več kot deset odstotkov več naročil in da je za "mehki" premog okoli dvajset odstotkov več naročil kot je bilo to navadno v normalnih časih.

Razprodajalci premoga pravijo, da to niso ravno glavni vzroki, temveč, da je temu kriva največ evropska vojna in prevelika neodvisnost nekaterih večjih producentov premoga.

Vojna je povzročila, da se zdaj veliko premoga eksportira, na drugi strani je pa tudi zasluga vojne, da se je v Ameriki industrija tako razvila, da se skoro ne more producirati toliko premoga, kolikor se ga potrebuje.

Po mnenju George-a H. Cushinga, ki je napisal v magacinu "Black Diamond" nek članek, je situacija zelo resna. On pravi:

"Ako bodo razprodajalci in kupovalci zahtevali cel čas normalno množino premoga, bo nastalo v kratkem veliko pomanjkanje, toda nasprotno pa, namreč, ako bo vsak s premogom kolikormogoče štedljivo postopal, bo imel premog mogoče še vedno primerno ceno in tako ne bo treba nikomur trpeti hudega mraza. Situacija je zdaj zelo resna in treba je, da se temu na ta ali oni način odpomore."

Kljub temu, da je — kot pravi gori F. W. Sayward — pet odstotkov manj premogarjev kot jih je bilo v normalnih časih, je iz "United States Geological Survey" od zadnjega meseca razvidno, da se je odposlalo 49,930,000 ton premoga, medtem ko se ga je odposlalo v istem mesecu lanskega leta le 48,566,000 ton. Družbe pravijo, da je bilo to mogoče, ker so imeli veliko premoga še v zalogah od spomladi, ko so se bale, da bo prišlo do stavke.

Tisti, ki so morali te dni plačati za premog $12. so se gotovo po glavi praskali, ko so pogledali račune od zadnjega leta ter videli, da so lani plačali le $6.95. Medtem imajo pa kapitalisti, izkoriščevalci, pet dolarjev več dobička pri toni kot so ga imeli lansko leto!

Dodaj — pravijo — ni niti okrajni, niti federalni attorney dobil nobenih pritožb od strani državljanov oziroma meščanov, toda vseeno se je včeraj nekaj govorilo v teh uradih, da se bo vpeljalo veliko-porotniško preiskavo, kaj je vzrok tem visokim cenam.

Iz Columbusa, Ohio, se poroča, da je State Public Utilities Commission poslal brzojavke vsem železnicam, katerih vlaki vozijo po Ohio, da naznanijo, koliko so imele s premogom naloženih vagonov dne 30. oktobra.

V Clevelandu, Ohio, se je vršila konferenca pod vodstvom Chamber-ja of Commerce, pri kateri se je razpravljalo, kako bi bilo mogoče pomoči tej resni situaciji.

Clevelandski mestni svet je v torek sprejel resolucijo, v kateri se je pozvalo prosekutorja Locherja, da preišče, kaj je vzrok pomanjkanju premoga.

V Youngstownu, O., je Youngstown Sheet and Tube Co. naznanila, da bo dajala svojim delavcem premog tako dolgo, dokler bo potrebno, in sicer po $4.50 tono!

V Clevelandu so včeraj zračunali, da je stalo na clevelandskih postajah okoli 800 vagonov, naloženih s premogom, ki so čakali, da se bo premog zlozilo na čolne in se ga odpeljalo preko jezera.

V Clevelandu je bil zadnje dni premog veliko cenejši kot pa v New Yorku in newyorški okolici. Mehki premog se je lahko dobilo od $6.50 do $7.50, trdi pa od $9.25 $10.25.

To so sicer zelo visoke cene, vendar so veliko nižje kot so v New Yorku, iz česar je razvidno, da ni pri celi stvari drugega kot špekuliranje kapitalistov, ki imajo pri tem le namen izžemati ubogo ljudstvo.

Iz Huntingtona, W. Va., se poroča, da so premogarski operatorji v južnem Ohio, West Virginiji in vzhodnem Kentuckyju izjavili, da jim je zadnje čase mogoče odposlati komaj polovico normalne množine premoga, — pravijo, da jim železnice ne dajo na razpolago dovolj vagonov, s katerimi bi odvažali premog.

Mogoče je na tem kaj resnice, toda natančneje se bo dognalo v kratkem, ako se bodo hotele oblasti kaj potruditi.

Protest.

Društvo "Orel" št. 90 J. S. K. J. v New Yorku, N. Y., zbrano na redni mesečni seji seji dne 21. oktobra, 1916, se popolnoma strinja s protestom, ki ga je stavilo društvo sv. Janeza Krstnika štev. 37 v Clevelandu, Ohio, da ostane glasilo J. S. K. J. po starih pogojih.

Strinjamo se tudi s protestom društva sv. Pavla št. 116 v Delmontu, Pa., točka 3., kar se tiče društvenega premoženja. Ker je društveno premoženje lastnina društva, protestiramo enoglasno, da bi Jednota imela pravico v kateremsibodi slučaju si prilastiti društveno premoženje.

Tudi mi pozivljamo vsa društva J. S. K. J., da se pridružijo našemu protestu in zahtevajo splošno glasovanje.

Karol Rak, predsednik.
Valentin Orehek, tajnik.
Johi Peterka, blagajnik.

Na redni mesečni seji društva sv. Petra in Pavla št. 66 J. S. K. J. v Jolietu, Ill., ki se je vršila dne 15. oktobra t. l., je poročal delegat, ki je zastopal zgoraj imenovano društvo pri zadnji konvenciji J. S. K. Jednote, o sklepih in dogodkih, sprejetih in vršečih se pri konvenciji. Članstvo je zahtevalo pojasnila od brata delegata, če je resnica, kakor je bilo poročano potom listov, da so nekateri zastopniki oziroma delegati odločno nastopili proti molitvi pred sejo in po seji. Delegat je pritrdil, da je to resnica. Vsled tega se je sklenila in odobrila sledeča resolucija:

Člani društva sv. Petra in Pavla št. 66 J. S. K. J. v Jolietu, Ill., zbrani na redni mesečni seji dne 15. oktobra, 1916, najodločnejše protestiramo proti nastopu onih delegatov, ki so pri deseti konvenciji J. S. K. J. zahtevali, da se ne sme moliti pred otvoritvijo in ne po zaključku konvencijskih sej. Jednota je bila ustanovljena kot katoliška organizacija in kot taka mora ostati. Obžalovanja vredno pa je, da se zastopniki zborovanja katoliške Jednote sramujejo molitve.

Potrjeno in odobreno na redni mesečni seji dne 15. okt., 1916.

Anton Koširek, predsednik.
Anton Barbich, tajnik.
Josip Zalar, zastopnik.

Banket ob 10-letnici S. N. Čitalnice v Clevelandu.

Prišli smo na proslavo ob 8½, bilo je čez 300 sedežev že zasedenih, stisnili smo se, prostora je manjkalo.

Videli smo krasno dekorirano dvorano v vseh slovanskih zastavah, katere so dičile po barvah svoje voditelje, pesnike-pisatelje itd.

Človek se počuti ob takih slučajih domačega in v prsih tiči neka skrivna moč, ki bi ji bilo dati izraz "To je naše".

Dasiravno sedaj čitamo o največjem razdejanju, je menda ravno ta čut deloval, da smo se sešli vsi, ki se srečavamo včasih molče, včasih jasnih obrazov, ob delu za prospeh raznih lokalnih društev.

Ob 9. uri je g. dr. Kern otvoril slavnostni govor. Nato je nastopila gospica Perdanova v deklamaciji "V spomin Andreja Smoleta", ki je nežno izražala, a krepko poudarjala lepo Prešernove skladbo. Nastopil je pa tudi Ivan Zorman, sin zaslužnega učitelja glasbe Ivana Zormana. Zorman je nastopil z deklamacijo, ki jo je sam sestavil v ta namen, ter žel burni aplavz. Ivan Zorman je pesnik. Ni potreba tu govoriti mnogo, vemo pa, da imamo v njem moč, ki je mnogo delovala med nami in deluje še, delo pa bo zgledalo beli dan, kadar bo on odločil. Nastopil je nato kvartet Perdan, Zorman, Kogoj in Kalan: "Luna sije" in "Pogled v nedolžno oko". Ne smemo pa prezreti nastopa gospodične J. Lauschetove. Njen mili glas v resnici priveže vsako uho. Duet sta zapela nadalje Kogoj in Zorman v Vodnikovi: "Rodila me Savca". Konečno pa je nastopil J. Pavlov, Rus, rojen v Češki, matere iz Varšave. Igral je tri komade. Vemo, da se je zadnji imenoval "Humoreske" in da je on umetnik Naša ušesa so prekosmata, da bi kritizirali ali hvalili njegov nastop, vemo pa, da hodi igrat solo v cerkev na 93. cesto, kamor hodi sam J. D. Rockefeller. Ko je Pavlov končal z gosli, je pa pokazal, da mu tudi jezik deluje po volji; govoril je o Slovanstvu itd.

Hruby-jeva godba je preselila svoje mesto v veliko dvorano in pari so se zasukali.

Obsedeli smo ter se pogovarjali do pozne ure.

Čitalnica je praznovala 10 let trdega dela, zato so se pa tudi na proslavi znašli značaji, ki v Clevelandu stopajo vedno v ospredje, ne tam, kjer se sedi ter uživa, ampak tam, kjer imenujemo mesto dela in napredka. Čitalniška zasluga je velika, zato bi bilo želeti, da se njeno delo podvoji.

Živela Slov. Nar. Čitalnica!

Čitalničar L.

3603 civilnih oseb umorjenih.

London, Anglija, 1. novembra. Ministrski predsednik Asquith je danes pismenim potom odgovoril poslanski zbornici na vprašanje, koliko civilnih angleških državljanov so Nemci ubili, da je 3603 civilnih oseb postalo nemških žrtev.

Pariška stavka je končana.

Pariz, Francija, 1. novembra. — Štrajkarji na cestnih železnicah v pariških predmestjih so se vrnili na delo, ko so slišali, kaj namerava storiti francoska vlada.

Slovensko samostojno bolniško podporno društvo za Greater New York in okolico. Ink.

edino postavno priznano društvo v Greater New Yorku, zboruje vsako četrto soboto zvečer v mesecu v "BEETHOVEN HALL", 210 iztočna 5. ulica blizu 3. Ave. v New Yorku in se prične točno ob 8. uri zvečer.

ODBOR:

Predsednik: Anton Plevel, 410 E. 5. St., New York.
Podpredsednik: Josip Šval, 216 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Tajnik: Vinko Zevnik, 29 Gamma Place, Glendale, N. Y.
Blagajnik: Ivan Maček, 2801 Catalpa Ave., Ridgewood, N. Y.
Zapisnikar: Ivan Gerjovich, 442 Union St., Brooklyn, N. Y.

NADZORNI ODBOR:

Josip Pogachnik, 56 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Anton Cvetkovich, 440 Union St., Brooklyn, N. Y.
Viktor Volk, 169 W. 48th St., New York, N. Y.

DRUŠTVENI ZDRAVNIK:

Dr. Henry U. Robinson, 301 E. 10th St., med Ave. A in B, New York, N. Y.

Sin umoril očeta.

Iz Eastona, Md., se poroča:

Bryan H. Langsdale je v torek umoril svojega očeta Hewetta H. Langsdale, ko se je zadnji nahajal v svojem uradu. Sin je star dvajset let. Fant je bil takoj po zločinu aretiran in pozneje je okrajnemu pravdniku (attorneyu) izpovedal, da je storil čin premišljeno, ter je izjavil, da nima ničesar navesti v svojo obrambo.

Domneva se, da je fant nekoliko omejene pameti, to so baje njegovi znanci in sorodniki opazili večkrat tekom zadnjih let.

"Iz vzroka, da sem očetov sin, imam v svojih žilah slabo kri in sem toraj slab človek", je izpovedal jetnik, ko se ga je izpraševalo.

Langsdale je napravil svoj čin, ko je oče pisal pri mizi, vstrelil ga je od zadaj.

"Jaz sem mislil na to, da bi ga vstrelil, več dni", je pripovedoval attorneyu. "Mislil sem, da bom ali njega vstrelil, ali pa samsebe. Ravno sem hotel iti po arzenik, ko sem se premislil in odločil, da bom rajše vstrelil njega. Čakal sem ga pri uradu, da je šel notri, nakar sem šel za njim in ga vstrelil, ko mi je obrnil hrbet."

Njegova mati pravi, da je večkrat svarila moža, da se naj pazi pred sinom, kajti vedno je kazal neko blazno antipatijo do očeta. Oče se je svoji ženi vedno smejal ob takem svarjenju.

Nesrečnik bo prišel pred poroto.

Anglija diktira Norveški, pravi Berlin.

Berlin, Nemčija, 1. novembra. — Nemško časopisje piše, da je popolnoma gotovo, da Anglija diktira Norveški.

DAROVI
ZA REVEŽE V STARI DOMOVINI.

Iz Davis, W. Va., so darovali sledeči: po $1: Anton Perhave in Anton Likar; po 50¢: Anton Čeh, Leopold Stavanja, Fran Stavanja, Ivan Bevčič, Fran Kariž in Josip Jaksetič; po 30¢: Andrej Urbas in Karol Zakrajšek; po 25¢: Fr. Papler, Josip Papler, Ivan Kastele, Jernej Sturm, Josip Jankovič, Ivan Štrukelj, Lovrene Širaj, Josip Benčan, Ivan Urbančič, Josip Renko, Anton Kapelj, Anton Jenko, Ivan Vičič, Andrej Ujčič in Peter Mevlja; Fran Segulin 5¢. Skupaj $9.40. Nabiralec Ant. Čeh.

John Dolene iz Widen, W. Va., je daroval $1.

Dosedaj pri nas $62.15.

Importirane Franz Lubasove harmonike

so razprodane. Imel bom zalogo zopet po končani vojni, ter se za pozneje rojakom priporočam.

Kupujem, prodajam in popravljam stare rabljene harmonike po dogovoru; izdelujem nove KOVČKE po $6.00 ter nove mehove od $6.00 do $10.00. Delo trpežno in zanesljivo.

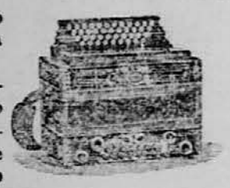

Alois Skulj,
323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

POPOTNIKI.

Vsem onim, ki ste namenjeni potovati v Cleveland, posebno ako imate družino, bo potrebno nabaviti pohištvo in kuhinjsko opravo ako se hočete nastaniti v naši naselbini. Zato ob tej priliki priporočam svoje velike prodajalne, kjer dobite vse kar le potrebujete. Pri meni imate vedno pošteno in zanesljivo blago.

Ako dospete v Cleveland na postajo in se ne veste kam obrniti, pokličite na telefon Princeton 1381 ali pa Rosedale 1881 in jaz bom poslal en avtomobil po vas. Ako pa vzamete pocestno karo se peljite s St. Clair karo do 62. ceste in na vogalu St. Clair Ave. je naslov:

A. GRDINA,
6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pri meni se vedno dobi letni koledar za 20c. poštnih znamk.

Edini SLOVENSKI SALOON V ALLEGHENY, PA.

JOSEF SAVEC, lastnik.

Toči najbolje, vedno sveže pivo, domače in importirano žganje, pristno vino.

Gorki in mrzli prigrizek vedno na razpolago. — Union-Bara.

Posebno se priporočam Štajercem, Kranjcem in Hrvatom.

HOTEL JOE
717—719 East St., Cor. Foreland (preje First St.)
PITTSBURGH, PA.

PHONE 248

Zastopnik "GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street.
New York, N. Y.

Frank Petkovšek

Javni notar (Notary Public)
718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.
PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.
POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.
UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

3. -- Vsenemštvo.

Dr. BOGUMIL VOŠNJAK.

Kdor proučuje slovensko zgodovino, ta mora videti, da je ona pravzaprav boj proti nemštvu. Od časa, ko je padla naša narodna samostojnost pod udarcem frankovskega kladiva, pa do izbruha svetovne vojne je to večna nepretrgana borba dveh plemen.

Habsburžani so hoteli prikrivati tá jasna dejstva. Kot najdoslednejši in najstarejši nasprotniki držav, ki jim je osnova narodnost, so skušali v Avstriji ohraniti tip patrimonialne države. Kaj je patrimonialna država?

Vladarjeva rodbina smatra državo, zemljo in ljudi za svojo lastnino, s katero more razpolagati po svoji volji in vesti. Narod nima vpliva na državne posle, ampak cesar vlada pravično ali krivično, kakor dober ali slab oče svojo rodbino. Narod se smatra v taki državi za nezrelega, da bi se sam vladal, sam opravljal svoje zadeve.

Avstrija naj bo nenarodna država, v kateri naj vendar prevlada nemško pleme, nemški jezik. To je bila prava avstrijska državna ideja. Ako bi pa se Avstrija razvila v smeri Švice, bi bil vsak narod dosegel svojo narodno avtonomijo, nekako svojo narodno državo. To bi bil konec nemški hegemoniji.

Z vso silo, z vsemi sredstvi je skušala Avstrija preprečiti snovanje italjanske in nemške narodne države. Vse to je bilo zastonj. Instinkt, samohrana ji je to narekoval. Tretja njena borba proti narodni državi je ona naših dni proti Srbiji.

Pa Avstrija boreča se proti Prusiji ni morda nastopala kot slovanska sila. Ne, cilji njene nemške politike so bili vedno ujediniti Avstrijo z nemškimi državami. Avstrija je hotela vladati Nemčijo, njena stranka se je imenovala v Nemčiji velikonemška, in Avstrija je imela nekdaj svojo pangermansko politiko.

V devetnajstem veku se trudijo avstrijski Slovani, da preprečijo snovanje velike Nemčije, magari z Avstrijo na čelu. Jasno jim je, da bi značila velika Nemčija njih smrtno obsodbo.

L. 1848. je pisal Palacky svoje slavno pismo odboru osem in štiridesetih frankobrodskega državnega zbora, ki so ga povabili, da bi on in Čehi vstopili v ta zbor. Po pismo Palackega pomenja, da Čehi nimajo nič iskati v nemškem zakonodajnem zboru.

Na jugu med Slovenci je Anastazij Gruen vabil Slovence v Frankobrod in Slovenci so mu dali primeren odgovor. Pa zavednost slovenskih volilcev onega leta se ni bila posebno visoka. Dasi je izdala slovenska stranka proglas, da se naj Slovenci ne udeležujejo volitev v frankobrodski parlament, vendar so nekateri Slovenci bili izvoljeni, volitvo sprejeli ter igrali v Frankobrodu neizmerno žalostno ulogo. —

Do l. 1870. niso bili Nemci sposobni snovati svoje nacionalne države. Vsled neumne angleške politike, ki se je l. 1870 s kitajsko konservativnostjo držala načela neintervencije v kontinentalne zadeve, se je Bismarku posrečilo Francijo treščiti na tla in ujediniti Nemce.

Eno generacijo je potrebovala mlada nemška država, da je zbirala svoje moči. Bismark je dobro poznal Nemce. Ni bil prijatelj ekspanzivne kolonialne politike; bil je vedno odločilno proti temu, da bi se priklopile avstrijske dežele Nemčiji.

Odkar je v Avstriji slovanstvo vedno bolj rastlo, se je začelo ukoreninjati med avstrijskimi Nemci vsenemško gibanje. Schoener je romal k staremu Prusu, pa Bismark je v enomer svetoval avstrijskim Nemcem: bodite spravljivi s Slovani. Dobri sveti, ki so seve prav malo koristili.

Pa od l. 1890. naprej se je Nemčija razvijala uprav nezaslišno. Njeno gospodarstvo je rastlo v ogromnem razmerju. Nemčija se je udeleževala svetovne trgovine l. 1870 z 3, l. 1890 z 8 in l. 1910 že celo z 18 milijardami mark. Njeni trgovski posli so se pošestvorili tekom štiridesetih let.

Izvoz Nemčije je bil že l. 1900 večji kot oni Anglije; Nemčija je eksportirala za 3,700 miljonov mark, Anglija pa samo za 3,100 miljonov. — L. 1911 je znašal eksport Nemčije 6,100 miljonov, oni Anglije pa samo 4,500 miljonov. Velika Anglija je bila premagana v trgovskem oziru. Nemčija producira premogа za 20 odstotkov svetovne splošne produkcije, Anglija pa vendar še 26. Kar se pa tiče železa, ima že prednost Nemčija, ker je njen delež na svetovni produkciji 20 odstotkov, dočim je oni Anglije komaj 18.

To so strašne številke, ki govore jasen jezik vsakomur. Tekom kratke dobe je zrasel nemški gospodarski kolos vsem drugim preko glave.

Že v devetdesetih letih preteklega stoletja je nemštvo čutilo v vseh svojih žilah to naraščanje sil. Začenjajo se polagati osnove nemške kolonialne politike. In značilno je, da se organizacije, ki so osnovane najprej v svrho propagiranja nemške kolonialne politike, izpremenijo v kratkem v one vsenemške propagande.

L. 1894 je osnovan "Alldeutscher Verband". Kaj hoče ta vsenemška zveza? Nemčija je premagala. Treba je združiti vse dežele, kjer se govori nemško, to je Avstrijo, Holandijo, Švico in ustvariti svetovno nemško državo. In v vsenemških brošurah onih dni čitamo: "Mi smo najbolji kolonisti, da, še celo najbolji trgovci... Mi smo najintelegentnejši narod, največ smo dosegli v znanostih in umetnostih... Mi smo brez dvoma najbolj vojaški narod vseta!"

Skratka Nemci so vse, drugi narodi nič. Vsa nemška prevzetnost in nadutost se zreali v teh besedah.

"Vsenemška zveza" se je brzo razvijala in je imela že l. 1900 več ko dvajset tisoč članov. Utegnilo bi se mi ugovarjati, da je bila zveza brez vpliva na nemško oficielno politiko, da so politični nazori zveznih pristašev izvir bujne fantazije nezrelih politikanov.

Največja zmota!

Ob času marokanskega konflikta, ko je bila že nevarnost, da pride vsled afere nemške ladije "Panter" do svetovne vojne, je bil nemški državni sekretar za zunanje stvari, to je zunanji minister Nemčije, von Kiderlen Waechter. Predsednik "Vsenemske zveze" Clas je izjavil, da je pripravljen izpovedati pod prisego, da mu je Kiderlen Waechter rekel: "Jaz sem istotako vsenemec ko vi".

Vsa oficielna politika Nemčije je bila skozi in skozi vsenemška.

Vsenemci so si povsem svesti, da jih mora taka politika privesti v konflikt z drugimi silami, da mora ona povzročiti naravnost svetovno vojno. Radi tega se mora Nemčija pripraviti na tako borbo. Tako pravi pisatelj brošure, ki je izšla l. 1892: Ein Deutsches Weltreich. — Moege dieser Weltenkampf nicht zu fruehe kommen, damit wir unsere Vorarbeit alldeutscher Einigkeit verrichtet haben".

Najimenitnejši izmed duševnih voditeljev vsenemcev je bil profesor semitskih jezikov v Goettingen de Lagarde. Bistro je predvidel de Lagarde — nesrečni mož je imel francosko ime — ulogo Avstrije: "Avstrija nima druge naloge ko da je kolonialna država Nemčije". — To je Nemčija naj razpolaga z Avstrijo kakor z svojo kolonijo. Avstrija potrebuje vladajoče pleme in po mnenju de Lagarda so v Avstriji samo Nemci sposobni vladati. Uničujoče je njegovo mnenje glede nemških narodov monarhije. Madžarom ni ta nemški profesor nič manj naklonjen nego Slovanom. Madžari in Čehi so "breme za zgodovino". — To so narodi, ki nimajo nobene politične osebnosti.

In lepo in odkritosrčno je rekel de Lagarde o avstrijskih Slovanih: — Ti vsi nas sovražijo, vedo, da je naše življenje njih smrt.

V teh besedah je izraženo jasno, proroško, da je sedanja borba, borba dveh plemen, Nemcev in Slovanov. Avstrija pa igra v tej borbi ono ulogo, katero so ji od nekdaj odkazali vsenemci, to je ono vazalse, zasužnjene države, ki nima ne volje ne sile.

Avstrija mora izginiti, in Nemčija se mora razširiti do Adrije. To je vsenemški evangelij. Pisec brošure: "Die deutsche Politik der Zukunft" (1900) pravi, da se mora Nemčija polastiti Avstrije iz jednostavnega razloga, ker Avstrija loči Nemčijo od Adrije.

"Nemški narod odrezan od Adrije bi izgubil svoj položaj velevlasti". — V znani brošuri: "Oesterreichs Zusammenbruch und Wiederaufbau" (1899) piše anonimni avtor, da sta Trst in Pulj za Nemčijo vprašanje življenja in smrti. Italija se mora odreči Trstu, za to pa naj dobi Trentin.

Preko slovenskega mrliča so hoteli Nemci k Adriji. Nemški narod je imel v Avstriji poslušnega hlapca, ponižnega roba, ki je moral to izvršiti, kar je hotel gospodar v Berlinu.

Prva žrtva avstrijske robske robote bi morali biti Slovenci. — Slovenci so tip malega naroda. In vsenemstvo je bilo najzakletejši sovražnik vseh malih narodov.

Oni pravijo, da mali narodi nimajo pravice do obstanka. V očeh Nemčije niso samo Slovenci mal narod, nego tudi Jugoslovani, Švicarji, Belgijanci, Holandci. Heidelberski profesor zgodovine Oncken je imenoval male naroda pijavke človeške družbe. Proč z njih neodvistnostjo. Samo silni ima pravico, da živi in da se razvija. Ubijte male, slabe, po svobodi in neodvisnosti hrepeneče! Oni nimajo pravice, ker so (pre)slabi. Proti njim je vse dovoljeno, ker so oni protivni nasilni reakciji prusovstva.

In vsenemštvo je postalo mogočen činitelj prve, najsilnejše države sveta. Pruski militarizem, polabski junkerji, porenski kapitalisti so se zvezali v krepko zvezo, da izpremenijo Nemčijo v vsenemško cesarstvo, kjer bodo Slovani sluge in heloti. V tem svetovnem cesarstvu bodo samo Nemci izvrševali politične pravice, samo oni bodo služile v vojski in mornarici, samo oni bodo mogli biti lastniki zemlje.

Vsenemštvo je tiraniziralo ves nemški narod in mu vsililo svoj nauk kot edino izveličaven. Kdo je v Nemčiji najsilnejši? V njej nima javno mnenje nikake veljave, je brez upliva. Demokracijo zasmehujejo kot nekaj zastarelega, kar ne spada več v našo dobo.

Aristokracija, in sicer dedna je poklicana vladati. Vojak, plemenitaš in kapitalist naj bodo gospodarji v državi. Vsi drugi naj bodo slabi in naj bodo prisiljeni biti poslušni. Političnih in narodnih slobodščin vsenemštvo ne pozna. To je aristokracija, absolutizem, družabni red, v kateri ima korporal več upliva ko svobodomiselen vseučiliščni profesor.

To skozinskoz reakcionarno okorelo vsenemštvo je imelo svoje priganjače v borbi za vlado sveta. To so — Židi.

Rus Gorbov je konstatiral že l. 1899., da ves židovski element dela v prospeh vsenemštvu. In dunajska židovska "Presse" je že pisala l. 1866.: "Ako nas Nemčija podpira, dali ji bomo v dar ono lepo modro Donavo, ki ji odpira vrata orijenta."

Dunajski Židi so s svojim časopisjem najdosledneje gladili pot Nemcem k Adriji, in avstrijski Slovani nismo imeli hujšega sovražnika, ko dunajsko židovsko časopisje. Židovstvo je v svoji pretežni večini za zmago Nemčije in Avstrije v svetovni vojni. Zato jim je pa Nemčija tudi hvaležna in se vsiljuje kot zaščitnica njih pravic.

Ozko zvezana z židovstvom je socialna demokracija.

V svojem jedru je bila avstrijska socialna demokracija prav poslušno in okretno orožje v rokah vsenemških "maharjev". Tako je pisal že l. 1900 sloveči nemški demokrat F. Neumannn: Dve stranki sta v Avstriji, ki zaslužujeta simpatije v rajhu: Nemški nacionalci in socialni demokratje. Naj se kregajo kolikor hočejo — prav za prav delajo pa vendar roko v roki. — Vsakdo, kdor je prišel tekom vojne v dotiko s socialističnimi pisatelji in žurnalisti, se je moral čuditi otvoreno izraženim vsenemškim nazorom.

Prav čudni brati so to torej, različni so si, pa vendar ima ta pestra družba skupni smoter. Medseboj se kregajo, pa vsi so v službi ednega gospodarja in vsi so proti Slovanstvu.

Nemci se imenujejo narod gospodarjev, Herrenvolk. Vendar je to velika laž. Neki vodja socialistov je nekoč rekel, da so Nemci narod lakajev. Vsi ti miljoni visoko izobraženih ljudi se klanjajo molohu militarizma in obmejeni vladi ene kaste prepotentnih zlahčičev. Nemec je delaven, vstrajen, je sijajen organizator, pa nečesa mu manjka. Smisel za politično svobodo mu je povsem tuj. Da bi narod vladal v državi, da bi silno javno mnenje narekovalo smer notranji in zunanji politiki, tega njegov težki razum ne pojme. Topo spoštovanje ima pred naslovi, plemstvom in korporalsko palico.

Ako bi v Angliji, Združenih državah ali drugih demokratskih državah nastopal uradnik ali častnik z delom one impertinence, ki je običajna med nemškimi birokrati, bi izbruhnila revolucija.

Konflikt, ki je delil Evropo v dva tabora, je konflikt politične svobode z avtoritativnim absolutizmom, z reakcijonarno avtokracijo. To ni samo borba dveh plemen, ampak borba med načelom politične svobode in onim politične zasužnosti.

Evo na tej strani Nemčija generalov in zatiranih narodov, na drugi strani Anglija, angleški parlament, hiša svobodnih angleških občin. Anglija je dala popolno svobodni ustavni razvoj Kanadi, Avstraliji in Južni Afriki pripravlja se dati Ircem Home Rule. Angleški parlament je mati tolikih drugih anglosaksonskih skupščin, osnovanih na načelu demokracije in neomejene politične svobode. To je konflikt pruske omejenosti in brutalnega zatiranja malih narodov z idejo demokracije.

Moj Bog, kako neznansko žalostno sliko nudijo Bolgari, h katerim je priromal l. 1915. iz dežele, kjer je v veljavi najbolj anahronistična karikatura ustave, iz Meklemburga, princ te blazno-smešne dežele, da pridobi Bolgare za vsenemštvo!

Bodisi Nemčija še tako reakcionarna, ni dvojbe, da je silno krepka, da je uprav simbol brutalne sile. In tej Nemčiji smo Slovenci, mi ubogi Slovenci bruno v oku. Tudi premagana Nemčija bo še vedno močna dovolj, da se vmešava v jugoslovanske zadeve.

Ali se še spominjate onega samoslovenskega Pražana, ki je agitiral med Slovenci za Albanijo? Ta možakar je bil mnenja, da morejo Slovenci ostati to, kar so.

Tako je menda še mnogo ljudi, ki bi želeli, da bi zavladala med Slovenci največja zmešnjava, da bi bila Slovenija torišče najnevarnejših tujih vplivov, samo da ne bi zavladal vladar jugoslovanske krvi.

Kaka sirota bi bila povsem samostojna Slovenija, ki bi imela svojo zunanjo politiko!

Dasi prepričani, da je spas vsakega naroda edino v demokraciji, vendar moramo priznati, da so bile dosedanje slovenske stranke vse drugo kot sad zrele politične iniciative in dela. In tako skromno je bilo doslej torišče slovenske stranke. Sedaj si pa predstavljajte, da bi take stranke se morale boriti z težkimi vprašanji zunanje politike.

Na severu Nemčija, na jugu Italija bi z vsemi silami delali — tudi z denarjem seve — da bi bila tako siromašna mala državica gnez do prepirov, dinastičnih intrig, slepega političnega ravsovanja — skratka pravi kaos. Žoga bi bili v rokah nam sovražnih velevlasti. Za Nemčijo v prvi vrsti bi bilo vprašanje lastnega napredka da prej ko slej uniči eno tako operetno državo.

Slovenija ima predpogoje obstanka jedino v okvirju jugoslovanske države, ki bi imela istega vladarja, kakor Srbi in Hrvati. — Samo krepka ujedinjena Jugoslavija z domačo dinastijo demokratskega in socialnega kova bo zapreka vsenemštvu.

Veliko je bilo trpljenje Slovencev in vse to trpljenje Slovencev ima svoj izvir v vsenemštvu. Vsa težka borba v Korotanu, je na severni meji v slovenskih goricah bila povzročena po pruski vsenemški kliki, kateri so se posluževali Habsburžanov kot svojega slepega orodja. Avstrija je bila valpet Berolina in pruskega militarizma. Ta poslednji je hotel zavojevati Carigrad, Malo Azijo in Mezopotamijo, da bi se iznebil socialističnih volilcev in da bi se obogatel vladajoči razred.

Koliko slovenskih eksistenc, koliko slovenske sreče, dobrote in srca je padlo kot žrtva v politični borbi proti tujemu osvojevalcu s severa. Slovensko blagostanje je biol ovirano, na tisoče rodbin je moralo preko morja v tujino s trebuhom za kruhom, da se vrnej črez kratko časa pohabljeni in telesno uničeni. Slovenski duševni razvoj je bil oviran, naša politična evolucija onemogočena. Beda, nevednost, obča zaostalost, politična zasužnjenost, vse kot posledica nezasitnih instinktov pruskega vladujočega razreda, ene reakcionarne kaste.

Narodi, ki se danes borijo proti nemškemu mogotcu dolgujejo Slovencem veliko zahvalo. Mali in slabi Slovenci so storili svojo dolžnost; slovenski David sicer ni ranil nemškega Goliata, pa bil mu je nadležen in bil mu je v oviro.

Današnja borba pravzaprav ni borba med Germani in Slovani. Današnja Pruska je domovina slovanskih poturic, renegatov. In nemška Avstrija nič manj. Pravi Germani niso Nemci, ampak Angleži, Holandci in Vlami. Angleški imperij s svojimi holandskimi Buri, Belgija s svojimi germanskimi Vlamci je v eksistenčnem boju z pruskimi Poluslovani. Pravi Germani se borijo proti vsenemštvu. Pa dočim drugi pred vojno niso spoznali, kje je nevarnost, so Slovenci branili svojo zemljo že mnogo vekov pred brutalnostjo izvoljenega naroda nasilja in kriviice in absolutizma.

Historija hiše.

Ivan Lah.

I.

In sedaj šumi gozd, kot bi šumel povest o prejšnjih dneh, o nesrečnem gospodarju, o slavni zgodovini bogate hiše. Mlade jelke, borovci in košate, piramidaste smrečice, goste veje polne ptičevpevcev, polne skritih gnezd, vitki svetlozeleni mecesni v lepih vrstah, polni mladega življenja — stoje drug pri drugem.

Tiha pesem mlade pomladi gre med njimi, iz ozelenele zemlje kipe cvetlice in travce gledat v toplo solnce. Ko zaveje gorki veter, začne se nekak mil šepet, šum mladih dreves o čudesnem življenju. Zazibljejo se vejce, kot v radostnem veselju na tako življenje...

A vsak vaščan, ki gre mimo tega lepega, mladega gozda, se nehote spomni čudne povesti, ki se neredko ponavlja tudi na zapečkih v pozimskih večerih ko pokriva mlado drevje na debelo beli sneg, s smrtnotežko močjo.

Drugače je zdaj v pomladi kot pozimi. Stari možici in ženice prihajajo v gozd po drva in se sključeno vstavljajo pred tem gozdom, kot da o nečem premišljajo. Ta in oni odkima z glavo — starci vzamejo celo pipo iz ust, da prav pošteno pljunejo na tla in — nekaj pomomljajo med brez zobnimi čeljustmi, kot bi rekli:

— Fej, Bog ti odpusti, ničvrednež!

Tu v mladem gozdu ni nič zanje ni suhljadi ni dračja posekati pa — Bog ne prizadeni! Tudi nimaš kaj vsega je škoda. Celo zagrajeno je vse okoli in okoli Ob robu gozda pase časih kak pastir prepreva pesmi in se norčuje iz celega sveta.

V pesmih trdi, da gre baba proti gozdu in vpije:

Stara baba
v hosto gre,
domu nese
tri trske,
pa jo vse
kosti bole!

Sliši to starka, vzdigne palice, in se krega nad poredniim pastirjem, naj se ne norčuje iz starih ljudi:

Ti grdoba ti, grda, pastirska, — vpije, — le počakaj, da te dobim v roke, ti mladost neumna! Gospodarju povem, čakaj; se boš ti norčeval iz starih ljudi!

A pastir je lahkomiseln in se smeje starki in njenemu pretenju. Tudi njemu ni vse po volji. Nihče ne sme v gozd, tudi on ne.

Včasih so hodili vsi po gozdu. Možički in ženice so zahajale po drva, po suhljad in po dračje, — otroci so hodili po jagode in po maline, gobarji so brali gobe. — Lunder je kopal korenine za zdravilo in on, pastir je lahko ležal v senci visokih smrek do poznega večera, da ga ni obsijalo solnce, živina pa se je pasla, koder je hotela, zdaj tu, zdaj tam; nič ni bilo prepovedanega, povsod ji je bila prosta pot.

In pastir se ni zmenil zanjo, zakuril je ogenj in pekel krompir ter pil pri studencu ali pa lovil rake v vodi pod gozdom. Tako je bilo v zlati pastirski dobi — menda, tako je bilo življenje v gozdu. Do večera ni imel pastir dela, zvečer je prišla živina sama k vodi, in takrat je zavil svoj tuleči:

— Domu, domu!

A zdaj — vračaj, pa vračaj... Bog ne daj, da bi zašla preblizu gozda. Vedno varuj in pazi! In če ga včasih zmoti veverica, ali pa gre po sledu lisice, zaide živina in potem gorje mu...

Tako je zdaj v gozdu, a včasih je bilo včasih in boljše je bilo. — In ravno, ko je kaj takega da ga zdaj zmoti, pride starec s pipo v ustih ali pa starka s svitkom pod pazduho in s kosom v roki pa mu preti:

— Aha, ali vidiš? Kje pa imaš oči? Ti lenuh! Ti bo že grof ušesa navil, ali pa bo gospodarja tožil, pa te bo on po podplatih. Ali boš pazil na živino? Čemu pa si tu, da lenobo paseš!

•

Tako je bilo zaradi mladega gozda, kamor je bil vsem vhod zaprt, prepir med pastirjem in vaškimi reveži, ki so hodili v obližje pobirat suhljad in dračje.

In vsemu je bil kriv — mladi grof.

Takrat sem izvedel povest. —

Stal sem ob robu gozda in gledal v mladi gozd. Vse je rastlo in povsod se je kazala nova sila velikega bodočega gozda.

Pristopil je starec, upogel in žgrbuljen, in začel praviti. Taka je njihova navada. Pripovedujejo reči, ki se ne tičejo niti njih niti tebe. Pristopijo in pripovedujejo, začno v sredi in povejo vse, kot jim pride na misel...

•

Tako je sedaj. Ranjki gospodar z Jelševine je bil bogat kmet. — Povsod so govorili o Jelševcu... Največje voli je vedno postavil na semenj, najlepša je bila njegova živina. Bogastvo je bilo. Pravili so stari ljudje, da je bil njegov oče izkopal francosko blagajno. —

Vzrastla je tista velika hiša pod Prevalom, kdo je vedel, kaj in kako. Kupil je vse, kar je bilo na prodaj, in gostilna je bila tam imenitna, cele vrste voznikov so stale pred njo. To so bili zlati časi..

Znal je stari gospodariti. Lepe denarje si je del na stran. Bil je mož, da so ga vsi spoštovali. Še sedaj ve povedati o njem vsak, reveža in vaščanje in gospodarji ter kupci daleč naokrog. Pri njem si dobil vse, dobra hiša je bila, hlapcev in dekel je imel in dolžno mu je bilo vse.

Čez vse je ljubil gozde. Zdelo se mu je, da je v gozdu zaklad za kmeta. Dobra kupčija je bila z lesom in obogatel je s tem. Znal je porabiti gozd, ni ga zavrgel, kot potem mladi. Take može smo včasih imeli po Dolenjskem, zdaj jih je malo.

So pa tudi časi drugačni — —

Umrl je za mrtvoudom. Rekli so, da tudi ni bilo vse, kot bi bilo moralo biti. Kdo ve to? —

Do revežev je bil dober. Res, tudi dosti kmetov je prodal. Zadolžili so se, zapili in, ko je bilo zadosti, je orodal, in prišli so k njemu za hlapce in so zapili, kar so sproti zaslužili.

Tako je znal; mogoče ni bilo vse prav. Nagle jeze je bil, sicer je bil dober človek. Vse je dobil ta sin, a on ni bil tak. Res so bili več toliko na cesti, vina ni bilo več in cesta je bila speljana drugod.

Mladi ni bil prav nič očetov. Oče ga je bil vodil seboj po polju in mu kazal polje:

— Glej, Polde, vse to je naše in ono je naše, prav tja do gozdov je naše, vse pripada Jelševini, vse bo tvoje, Polde. In to bo prodano, to sosedovo bomo kupili, da bo naše skupaj, da bomo orali skozi in potem kupim še to in to, in bo vse naše, mogočna bo vedno Jelševina. Le pazi, ker bo vse tvoje...

Fant je bil takrat še napol otrok in si je vse mislil kako bo, vse njegovo in si bo kupil lahko tistega lepega konjička, ki ga je videl na semnju, hišo bo olepšal, zofe bo kupil, v kočiji se bo vozil, ker bo vse njegovo. In šumeti mu je moralo po glavi:

— Vse naše, vse naše!

In peljal ga je oče v gozd in se ponosno z zvedenim očesom oziral po tujih gozdih in precenjeval njih vrednost. V svojih gozdih je z nekakim posebnim ponosom gledal na lepa drevesa, — meril je njih visokost in zadovoljen je bil tkarat. Kakar se je tako vračal domov, so vedeli za to berači ob poti, doma je dal prinesti vina in dal piti vsem. Računal je še v mislih na tisočake, ki jih bodo dale smreke čez toliko in toliko let. In takrat sam ni vedel, kako bi dal duška svojemu veselju. Prijel je sina Poldeta za roko in rekel:

— Vidiš, fant, to je vse naše. Gozd, to je kmetov zaklad ako ga zna prav vzdigniti. A malo jih je ki to znajo. To bomo še kupili zraven, da bo vkup rastlo. Le poglej te smreke! Kako drevo bo to še čez nekaj let! Vse raste in, ko doraste, se podere in začne rasti znova. —

Prenehal je tako, kajti njegova misel je odhitela k tisočakom, ki mu jih bo naštel čez nekaj let lesni kupec na mizo.

Tako je zahajal v gozd, in videli smo ga, kako je hodil tam. Precenjeval je in računal in se vselej zadovoljno vračal čez polje domov in mrmral je sam s seboj, kaj bo kupil, kako bo kupil.

In Poldeta za roko seveda: vse naše — — —

Dal ga je potem v mesto, ker je boljše, če človek več zna. No, umrl je Jelševec prej, preden so dorastle smreke, umrl je preje, nego si je želel. Mnogi so mu privoščili, mnogim je prodal bajte seveda.

Ubožci in revnejši vaščanje so žalovali za njim. Bil je dober človek. Dal jim je zaslužka in vbogajme. Njegov gozd jim je bil odprt in hiša gostoljubna.

—Samo škode mi ne delajte, — je rekel, — a kar je odveč, nepotrebno suhljad, dračje, veje, listje, kar je suhega, to je vaše. Samo kode ne, rajši prosite, če potrebujete.

Če si potreboval par kolic, da si si podprl kozolec ni odrekel — res bil je dober človek.

In ko je umrl, je zagrmelo na Jelševini, kot bi se bil zrušil močan steber. Snubci so se oglasili za hčere, in Polde je bil dober človek za vsakega, ki se mu je znal prilizniti. Mlad je bil in lep pa ošaben in ponosen, in vedno je govoril:

— Vse naše!

Trd je bil in častihlepen. Nič ni bil očetov. Ve čje bil v mestu kot doma. Vse je imel, kot je mislil. Mogočno je bila takrat Jelševina. Vozil se je povsodi in nih če se ni brigal za gospodarstvo.

Kadar je bil pijan, je govoril, kot je mislil:

— Kdo ima kaj enakega? Kdo se more meriti z Jelševino? Kaj imate, berači?

Zmerjal je ljudi z berači in jih potem napojil in so molčali in tiho mislili svoje. Tako se je prevzel, kot se to zgodi navadno na svetu. Vsi, ki so bili poznali starega, so zmajevali.

— Ne kaže dobro, — so rekli izkušeni starci.

Če je zvedel, jih je poklical k sebi in jih ozmerjal.

In zgodilo se je, kot se je moralo: ljudi nič več v hišo, trava je pognala pred hišo, voznikov ni bilo, jedlo je vse in pilo, kajti snubcev je bilo dosti in on se je ženil po svetu. Velike svatbe so se obhajale takrat in čudne svatbe so se godile.

Vsi še pomnijo. On pa je najel veliko zidarjev in rokodelcev in prenovili so hišo skoraj v grad. Kupčeval je z velikimi konji in se vozil. Celo jesen je imel goste-prijatelje, lov je bil vsak dan in pili so in jeli, da ni pomnila še takih ljudi dolina.

Družini je bilo takrat dobro in gospodarji so preganjali hlapce.

— Ne bodi len, kot da si z Jelševine!

In če je žena bolj zabelila, je rekel mož:

— Ne beli kot da smo na Jelševini.

In če se je mož zakasnil v gostilni, je prišla ponj žena:

— Ne postavaj kot da si na Jelševini.

Tako se je obrnilo na Jelševini.

(Pride še.)

Rojaki!

Columbia gramofone in slovenske plošče je dobiti vedno pri:

IVAN PAJK,
456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.
Pišite po cenik.

Denarne pošiljatve za ujetnike v Rusiji in Italiji.

Lahko se pošlje denar sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri se nahajajo v ujetništvu v Rusiji ali Italiji. Potrebno je, kadar se nam denar pošlje, da se priloži tudi ujetnikova dopisnica ali pismo in se nam tako omogoči pravilno sestaviti naslov.

Ako nameravate poslati denar ujetniku, pošljite gr takoj, ko sprejmete njegov naslov, kar ako bi odlašali, bi se lahko dogodilo, da bi ga ne našli več na istem mestu in mu ne mogli uročiti denarja.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way ob Ion St., McKeesport, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Nadzornik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE BUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov ni nič bodi ozirala.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Neke jesenske noči.

Rusko spisal Maksim Gorkij. — Za "G. N." priredil **A. A.**

Neke jeseni sem bil v zelo neprijetnih in neudobnih okoliščinah. Bil sem v mestu, kjer nisem poznal niti enega človeka, bil sem brez kopejke, brez stanovanja.

Tekom prvih dni, ko sem bil v mestu, sem prodal vso obleko, katero sem mogel le utrpeti. Potem sem šel pa v oni del mesta, ki se imenuje "Ust", kjer so bile majhne luke in kjer je bilo v mesecih, ko je bila omogočena plovba, zelo živo. Takrat ko sem bil jaz tam, je bilo vse mrtvo in zapuščeno, kajti takrat je bilo že koncem oktobra oziroma pričetkom novembra.

Z boso nogo sem mešal po pesku in sempatam napravil par korakov naprej, misleč, da bom mogoče našel kaj za pod zobe, toda klatil sem se zastonj, brez cilja ob zapuščenih poslopjih in zaprtih trgovskih stojalih.

V današnjem času civilizacije je veliko lažje zadostiti lačni duši kot pa lačnemu telesu. — Vi hodite — recimo — po mestu, po cesti ob lepih razsvetljenih hišah, kjer imajo ljudje vsega dovolj. Vedno srečujete ljudi, ki so dobro oblečeni, tudi zelo prijazni so in se že deset korakov pred vami umaknejo na stran, da se ne bi zadelo bi vas, ti ljudje sploh nočejo pripoznati, da vi eksistirate. Jaz sem prepričan, da ima duša lačnega človeka veliko več užitka, kot ima duša moža, ki je vedno sit.

V naslednjem je nekaj zanimivega, iz katerega priča lahko vsak sklepati v prilog lačnih.

Nočilo se je; in dež je padal, iz severa so prihajali pa neprijetni vetrovi. Žvižgal sem med praznimi poslopji in zaprtimi stojali, kjer so pred tedni imeli trgovci prodajalne in služili denar; trkal sem na okna poletnih hotelov, ki so bili zdaj prazni, opazoval sem valove, ki so se zaganjali preko brega, kjer so se razbijali in se potem njihovi ostanki iztekali nazaj v reko. — — Zdelo se mi je, da reka sama čuti, da prihaja zima, reka je menda vedela, da bo zamrznila, vsled česar se je jezno zaganjala na vse strani, da bi preprečila, da jo ne bi zima ukovala v ledene okove. Nebo je bilo popolnoma zabito in padal je droban dež, ne da bi za minuto prenehal toda bil je tako droban, da ga nisem videl, temveč le čutil.

Na tleh je ležal preveznjen čoln z luknjo v dnu, skozi katero je pihal veter, da so se majale trhle deske.... Vse naokoli je bilo mrtvo, zapuščeno in nebo je na ta žalostni ni samotni prostor točilo svoje drobne solze.... Dolgočasno in otožno je bilo vse naokoli, zdelo se mi je, da vse stvari umirajo, da bom kmalo edino jaz živ in da že tudi name čaka mrzla smrt.

In jaz sem bil takrat komaj osemnajst let star!

Hodil sem, hodil po mrzlem in mokrem pesku, zobje so mi šklepetali ali na čast lakoti, ki je v želodcu povzročala svoje glasove, ko sem naenkrat zapazil v nekem kotu postavo, oblečeno v žensko obleko, ki je nekaj praskala po tleh. Postavil sem se pred njo in jo nekaj časa opazoval, videl sem, da poskuša skopati luknjo v pesek pod stojalo: — z obema rokama je z največjo izurjenostjo metala pesek iz luknje.

"Čemu bo pa to?" sem jo vprašal in se vrgel kot kamen k njej nat la.

Zavpila je v nekem nizkem glasu in skočila pokoncu. Stala je pred menoj, pogledala me je z velikimi sivimi očmi, polnimi strahu. Zdelo se mi je takoj, da je moje starosti. Njen obraz je bil lep, bil bi še gotovo lepši, ako ne bi bil okrašen s tremi velikimi praskami. Praske so ji gotovo nekoliko kvarile njeno zunanjost.

Deklica me je gledala in gledala, videl sem, da jo mineva strah, to sem videl iz njenih oči. Otresla je pesek z mokrih rok in obleke, si je popravila robec na glavi in rekla:

"Menda si tudi ti lačen, ali ne? Daj, koplji nekoliko, jaz sem že trudna. Jaz vem, da je v temle stojalu nekaj kruha. Ta je danes še nekaj kupčije delal."

Pričel sem kopati. Tudi ona se je zopet vsedla in mi pomagala.

Delala sva tiho. Jaz ne vem na kaj sem takrat mislil, ali na kriminalne zvijače, principe moralnosti, o lastniški pravici ali o drugih sličnih stvareh, o katerih pravijo neke oblasti, da se mora nanje vedno misliti. Da bom povedal resnico oziroma, da bo moje pripovedovanje vsaj nekoliko resnično, naj rečem, da sem bil tako zaposljen s tistim kopanjem in z mislimi, kaj bova dobila potom te luknje, da nisem mogel na ničesar drugega misliti.

Noč je postala skoro čisto temna. Megla, mraz in neprodirna tema je naju objemala. Veter je postajal hujši in dež je postajal gostejši, najprej sem čul, da so po strehah vdarjale kaplje, končno so postale celo tako težke, da sem slišal padce kapelj na pesku.

"Bogve, če ima tale stvar kakšna tla?" je parkrat ponovila moja tovarišica.

Jaz sploh nisem vedel zakaj njej gre, bil sem tiho in kopal.

"Jaz pravim, bogve, če ima tale pesek kje kak konec, kaka tla? Če jih ima, potem ni vredno kopat. Mogoče so potem deske predebele?.... Kako jih boš pa potem stran odtrgal? Jaz pravim, da je najboljše, da streva ključavnico, ali ne? Mislim, da ni posebno močna...."

Mislil sem, da pridejo malokdaj dobre ideje v ženske glave, toda kot vidite, včasih le pridejo. Zdaj jaz vedno vpoštevam dobre ideje in jih tudi izrabim.

Poiskala sva ključavnico, jaz sem jo prijel in dobro pategnil ter tudi spulil še prej kot sem mislil, tako, da sem se kar opotekel in se prevrnil po pesku. Trenutek pozneje je reklo moje dekle:

"Dobro si naredil, dečko!"

Ena sama besedice hvale, ako pride iz ženskih ust, je meni dražja kot cel govor kakega možkega. Toda takrat so bile vse moje misli zaposljene z drugimi problemi; — ne, da bi posvečal kake besede njeni pohvali, sem jo vprašal, če je kaj dobila.

Pričela je nekaj prekladati in naštevati:

"Košara steklenic — praznih — ena vreča — nabasana s praznimi vrečami.... dežnik.... skleda..."

Same stvari, ki se jih ne da vgrizniti. Upanje mi je ginilo, toda kar naenkrat je srce poskočilo.

"Ah, tukajle ga imava...."

"A?"

"Kruh.... Velik kos, samo moker je.... Na, — to bom pa jaz!"

Velik kos kruha je padel pred moje noge, nakar se je par trenutkov pozneje znašla na istem mestu moja tovarišica. V sekundi so imeli moji zobje opravka z mokrim kosom, ki še ni bil skozi namočen; — moje čeljusti so delovale izvrstno.

"Od tukaj morava proč. Bogve, kam bi bilo dobro iti", je ugibala in njen glas se je čudno slišal v temni noči, nje skoro nisem videl, bolj sem ju čutil in slišal.

"Tamle je en čoln narobe poveznjen. Pojdiva tja."

"Pojdiva, da vidiva!"

In šla sva tja in lomila kruh ter si ga basala v usta. Dež je vedno boljinbolj padal, reka se je vedno bolj valovila in je razsajala, da se je moja tovarišica večkrat ozrla. Piščalko je bilo slišati nekje v daljavi; naj bo v daljavi, samo, da ni bližje! Srce me je sicer zabolelo, ko sem jo zaslišal, toda pomiril sem se in naprej žvečil moj kos, in deklica, ki je hodila na moji levi, je delala isto.

"Kako ti je pa ime?", sem jo vprašal.

"Nataša", je komaj spravila iz nabasanih ust.

Pogledal sem jo kolikormogoče blizu in srce me je bolelo. Dežilo je naprej in meni se je zdelo, da se mi ironi obraz moje usode smeje mrzlo in skrivnostno.

Prekinila je tihoto.

"Proklinjaj to življenje!" je rekla počasi in po glasu sem poznal, da misli, kar pravi.

To ni bila tožba. Jasno je bilo, da je stvari dobro premislila in jih doživela in da je prišla do tega zaključka, katerega je meni povedala in proti katerem ne bi mogel jaz prav nič ugovarjati, ne da bi pri tem delal proti lastnem prepričanju. Ostal sem tiho.

Vsedla sva se na tisti čoln.

Sedela sva mirno, kruha ni bilo več ne v njenih ne v mojih rokah.

"Da bi vsaj umrla, ali kaj....", je rekla Nataša, topot počasi in precej tiho. Toda prepričan sem bil, da deklica noče s tem meni tožiti. Poznal sem, da je deklica popolnoma prepričana, o čemer govori, in da meni le razklada svoje nazore, svoje misli. — Njej gotovo ne preostaja drugega kot umreti — sem si mislil.

Mene je njeno govorjenje napravilo skoro bolnega. Čutil sem, da me nekaj tiši v duši in da bom gotovo še zajokal, ako bom še dolgo tiho, ako ne bom pričel s kakim pogovorom. O Bog, jaz bi bil vendar osramočen pred žensko, če bi jokal.

Sklenil sem pričeti kak pogovor.

"Kdo te je pa opraskal?", sem jo vprašal, ko nisem imel boljšega.

"Oh, Paška..... zopet....", je odvrnila glasno in jezno.

"Kdo pa je on?"

"Oh, moj fant.... En pek...."

"Ali te večkrat tepe?"

"Vselej, kadar je pijan.... in to je večkrat."

Naenkrat se je pririnila bolj k meni in mi pričela pripovedovati o sebi, o Paški in o razmerah, ki vladajo med njima. Ona je bila deklica, katero bi imenovali 'prosto' ali predrzno in naivno, medtem ko je bil on pek z rdečimi brkami in na harmoniko je znal potegovati. On je hodil k njej v "zavod" in ona ga je imela rada, ker je bil vesel in čedno oblečen. Saj je imel vendar suknjo, ki ga je sama stala petnajst rubljev, in potem pa njegovi čevlji.... Kratkomalo, ona se je vanj zaljubila in on je postal njen "reden" fant.

In takoj, ko je tako avanziral, ji je pričel jemati denar, se je napil, potem ji je sempatja še kako pripeljal ali jo pa, menda za kratek čas, opraskal. Pa to bi še vse bilo, — namreč ona ni mogla tega prenesti, da je pričel Paška za drugimi ženskami hoditi.

"Jaz nisem nič slabša kot so druge.... Tako, ta cigan se z menoj norčuje. Pred par dnevi sem naprosila gospodinjo, da bi mi dala en dan prosto; dovolila mi je in sem šla na njegovo stanovanje, kjer je bil z Danko, oba sta bila pijana kot kravi. Rekla sem mu cigan, baraba, goljuf in druge take priimke. Potem se je pa spravil na me, me tepel, opraskal, pulil za lase itd. Toda to ni nič, ako mi ne bi strgal moje obleke. Bila je popolnoma nova jopa, dva rublja sem dala zanjo pred dvema dnevi. Zdaj ne vem, kako bi šla nazaj.... O, Bog, kaj naj naredim?"

Zadnji stavek mi je presunil dušo. —

In veter je tud tulil, da je bilo še mučneje. — In mraz.. brr.... in dež.

Moji zobje so kar plesali. Ona se je tudi vsa tresla, bila je prav tik mene, da sem jo dotikal in ji videl v lepe oči, napol objokane.

"Hu, ampak vi moški ste cigani, barabe, vsi skupaj niste drugega, vsi ste enaki. Oh, če bi mogla vas vse skupaj streti z nogami in vas osuvati, da se ne bi nikdar več ganili! Če bi videla enega od vas umirati, bi mu v obraz pljunila.... Hudiči!.... Pridete naokoli in prosite, melodujete in mahate z repi kot ponižni psi, kot psi.... psi! — In ako se vam kaka šema uda, jo pa trpinčite. Po njej hoditi, smatrate jo za slabšo kot za psa.... Hudiči!...."

Govorila je mirno, neprisiljeno, iz njenih besed in njenega glasu sem sklepal, da ne sovraži "hudičev."

Meni je bilo neprijetno, sitno, menda bolj radi mraza kot radi govorjenja moje nove znanke.

Tresel sem se in zobje so tolkli, da je bilo joj. Naenkrat sem začutil dvoje mrzlih majhnih rok, da so se mi pritaknile; eno sem čutil na tilniku, drugo pa na obrazu, ni nek mehak, skrbeč in ljubek glasek me je vprašal:

"Kaj ti pa je?"

Jaz prvi trenutek nisem vedel kdo je, nisem mogel vrjeti, da je to Nataša, ki je šele pred eno minuto rekla, da smo vsi skupaj cigani, barabe, hudiči in bogve kaj še vse, katere bi ona najrajše z nogami strla.... Toda ona je nadaljevala ljubko in mehko:

"Ali te zebe? No, povej, če te zebe. — Ti si pa reš lep, sediš tukajle, trepetaš od mraza, ne da bi besedo bleknil. Zakaj mi pa nisi povedal, da te zebe? Vlezi se na tla.... no, daj, daj, vlezi se in stegni noge.... Tako, da.... Daj zdaj tvoje roke okoli mene.... no.... objemi me.... Tako, da! Zdaj boš menda gorak. In malo pozneje bova ležala pa tako, da si bova tiščala hrbte skupaj.... Tako bova že prestala to noč, jutri bo pa kako drugače.... Ti, fante, ali si pil? — Si izgubil delo? — A beži beži, to ni nič...."

Ona me je tolažila.... Ona me je hrabrila....

Naj bom trikrat proklet! Koliko ironije je bilo v enem samem dejstvu! Samo pomislite! Jaz sem bil prav v tistih dneh v neznosnem premišljevanju o našem socialnem sistemu, sanjal sem o reorganizaciji cele družbe, o političnih ustajah; bral sem knjige, ki so bile menda od samega vraga, poskušal sem postati kot so rekli nekateri "močna aktivna sila". In tukaj me je dekle grelo s svojim telesom, in ona je bila najbrže nevredna kreatura. Jaz nisem mislil da bi pomagal njej, medtem ko mi je ona takoj pomagala, in ko sem mislil na to, sem pričel premišljevati, če je res kaj, s čemer bi ji lahko pomagal.

Oh, pričel sem že upati, da je cela stvar neprijetna, nemogoča in absurdna sanjarija....

Toda vraga! To vendar nisem mogel upati, ko sem čutil, kako je padal dež, ko sem čutil poleg sebe žensko, ko sem vendar dobro čutil, da se mi poti obraz, vsled njenega lahnega dihanja.... Kako je bilo to neprijetno!.... Vihar je tulil, dež je udarjal na trhljene deske, čolna, valovi so pljuskali preko bregov reke, in midva sva ležala, objeta ter se branila mrazu.... Vse je bilo tako kot sem čutil in videl, toda prišli so vmes trenutki, ko sem resno upal, da so vse skupaj le sanje.

Solze so mi pričele teči iz oči in zdelo se mi je, da te solze nekako izmivajo tugo, ki mi je ležala v srcu.... In Nataša mi je govorila:

"Oh, ne bodi no tak, ne jokaj vendar.... Beži, beži.... Jaz ti preskrbim jutri kak prostor, da se ti ne bo treba tukaj vlačiti, če ne moreš drugam iti.... Ne jokaj vendar.... Bog ti bo pomagal in mogoče boš jutri dobil kako delo...."

In poljubila me je, poljubila me je še enkrat, in še, in zopet.... dolgo in srčno....

To so bili prvi poljubi ženske, ki mi jih je bilo do takrat življenje dalo, in.... res...., bili so naj slabši poljubi. Dozdevalo se mi je, da čujem njeno šepetanje, ko me je pričel objemati spanec....

Tako sva ležala tam do jutra.

Dež je neprestano udarjal na čoln in to je vzbujalo žalostne misli. Vihar je pričel zvižgati skozi luknje razbitega čolna, nekje je pa neka napol odtrgana deska vdarjala, da je bilo vse skupaj še mučneje. Valovi reke so pljuskali preko škarpe kot bi hoteli nekaj dopovedati svetu in bili pri tem brezuspešni.

Sedela sva pod čolnom in se tresla vsled mraza.... Nataša je sedela v enem kotu, z rokama je objemala svoja kolena, brada ji je slonela na kolenih in gledala razburkano reko. Oči so ji bile velike, čiste, bila je res lepa, le tiste praske so ji kvarile obraz. Rad bi kaj govoril žnjo, toda nisem vedel o čem bi pričel.

Ko se je popolnoma zdanilo, sva zlezla ven in šla proti mestu.... Poslovila sva se kot prijatelja.... Videla se nisva nikdar več potem, kljub temu, da sem jo iskal po tistem kraju več mesecev.. iskal sem ono drago Natašo, s katero sem prebil ono jesensko noč, katero sem ravnokar opisal....

Ako je že mrtva, jo blagrujem!.... Naj počiva v miru! Ako je pa še živa, naj vlada mir v njeni duši!

To in ono.

V novembrovi številki "Pearson's Magazine" je izšel nek članek oziroma povest o neki irski deklici, katero so baje angleški častniki v Dublinu trpinčili itd.

Kot zdaj vodstvo tega magacina naznanja, je temu magacinu prepovedano priti v javnost v Kanadi.

Kanadski cenzor sicer ni povedal, da je ravno raditega, toda urednik magacina pravi, da ne more biti ničesar drugega.

"Jaz sem se trudil, da sem prinašal vedno nepristranske članke, da nisem pisal ne v prilog enemu, ne v prilog drugemu", je rekel urednik Hadley. "Poskušali smo biti popolnoma nestranski, toda na naše veliko začudenje smo dobili od postmastra Morgana obvestilo, da naš magacin nima dostopa v Kanado."

Resnica v oči bode!

* * *

Scranton, Pa., je v nevarnosti, da se pogrezne, kajti kot pravi "Kansas City Times", je mesto že spodkopano, toda ne naravnim potom, temveč to so storili premogarji s kopanjem premoga, ki se nahaja pod mestom.

Več hiš je že izginilo pod zemljo, toda dozdaj ni bilo izgubljeno še nobeno življenje.

Lastniki premogorovov so postali zadnje čase tako nesramni, da se že na postavo, ki jim prepoveduje izpodkopavati kraje, kjer stanujejo ljudje v velikih množinah, ne ozirajo veliko.

Lastniki tamošnjih rovov niso daljčasa pustili v rovu nobenih tujih inženirjev, temveč so zaposljevali le nevedne delavce, ki so le rili in rili pod zemljo ter na ničesar drugega mislili.

Zdaj mesto to ve in bo poskušalo temu na kak način odpomoči. Zazdaj imajo skoro edino sredstvo, da naložе na vsako tono premoga velike davke.

* * *

Iz Švice se preko Pariza poroča, da je nek zavezniški zrakoplovec vrgel nekaj bomb na privatni vlak nemškega kajzerja. Njegove bombe sicer niso imele uspeha, kakršnega bi si želel oni zrakoplovec in sploh vsi zavezniki, kakor tudi drugi, da bi namreč bomba končala kajzerja, temveč je ubila le strojevodjo.

No, toliko je zavezniški zrakoplovec dosegel, da je dobil nemški kajzer nekoliko občutkov, ki so bili gotovo slični onim, ki jih imajo zdaj že več kot dve leti njegovi backi.

Treba bi ga bilo večkrat zastrašiti.

* * *

Poročilo se je glasilo: "Hindenburg je obedoval s kajzerjem."

Oh, da, toda v Berlinu, ne v Parizu.

Iz Nemčije je prišel nek Amerikanec, ki pravi, da niso imeli Nemci še nikdar tako zdravih želodcev kot zdaj, ko morajo napol stradati.

Ni je slabe stvari, da ne bi imela kake dobre posledice.

* * *

United States Steel Corporation je napravila v četrtletju, ki se je končalo s 30. septembrom, zopet rekord. Surplus v tem četrtletju je bil $52,000,000. To se pravi, da bodo dividende zopet povišane. In delavci?

* * *

19letna Amalija Rogelj iz Cerknice se je zaljubila v korenjaškega ruskega vojnega vjetnika. To je bilo lansko zimo. Sedaj je prišel sad te ljubezni na dan. Za to dejanje je pa zvedela oblast in je obsodila zaljubljeno Maleč na 6 mesecev ječe radi prepovedanega občevanja z vjetnikom. ("Slovenski Narod" v Ljubljani, 17. septembra.)

* * *

Ljubljanski "Slovenec" je 14. septembra prinesel sledečo, skoro nevrjetno, toda menda resnično novico:

"Iz Lugana (Švica) naznanjajo novine, da je italijanska vlada otvorila šole v vseh onih krajih, kjer so bile poprej šole, s slovenskim poukom. Za učitelje so nastavljeni Slovenci."

* * *

Kar se tiče finančnega stališča, je Nemčija na veliko boljšem stališču kot vse druge države v Evropi, ki so zapletene v klanje.

Nemčija bo lahko po vojni rekla, da so vsa tisti posojila razveljavljena in da ne bodo državljani nikdar več videli tistega denarja.

Drugače bo pa drugod, recimo v Angliji, kjer je naredila vlada že velikansko svoto dolga v Združenih državah.

To bo treba plačati.

* * *

Nek prijatelj nemškega avijatorja Boelke-ja, ki je bil — kot znano — ubit v boju z nekim angleškim zrakoplovcem, je napisal za nek newyorški list pismo, v katerem pravi, da je tokom te vojne govoril žnjim. Ob tej priliki mu je baje Boelke rekel, da mu "je žal, da živita izmed šestindvajsetih zrakoplovcev, katere je on spravil na tla, samo dva".

No, če je res, da je to rekel, potem je bil človek, vojak s človeškim srcem, ki je hrepenelo po časti in slavi.

Listnica uredništva.

Stavkar v St. Louis okrajni ječi, Duluth, Minn. — Vaš dopis smo prejeli, toda ga ne bomo prej priobčili, da nam dokažete, da je vse, kar pišete, resnično. Čudno se nam zdi, da pišete iz ječe, toda Vaš pisemski papir je čisto navaden, kakor tudi koverta, medtem ko dobimo iz ječe navadno pisma pisana na jetniškem papirju. Podpisali ste se "Naročnik", toda v naših knjigah nismo našli Vašega imena, gospod Frank Praznik. — Toraj pišite, kako je s stvarjo!

J. L., Chicago, Ill. — Vaše pismo bomo priobčili koncem tega tedna ali pa pričetkom drugega. Prvo pismo, namreč ono, ki ste ga Vi spisali, se zelo, zelo razlikuje od tega, ki ste ga nam danes poslali. Mi smo Vas potom listnice prosili za original, kajti takih slučajev smo že več imeli, da si je kaka glava kaj sličnega izmislila. Priobčili bomo pismo, katero je pisal oni Vaš prijatelj, ne pa ono, katero ste napisali Vi "na podlagi njegovega pisma".

John R., Milwaukee, Wis. — V odgovor na Vaše pismo Vam poročamo, da nam ni znano, ako je v Scottdale, Pa., stavka. Ako bi bila, bi nam že gotovo kak rojak sporočil.

Rojakom v Scottdale, Pa. — Rojake v tem kraju prosimo, da nam naznanijo, ako je pri H. C. Frick Coke Co. stavka, ker zadnji čas je nas že več rojakov vprašalo, ako nam je znano, če je tam stavka, kajti ta kompanija išče delavce.

Kdaj bo konec?

Ves svet napeto pričakuje konca najstrašnejše vojne, kar jih pomni svetovna zgodovina.

Vsak človek premišljuje, kdaj bo konec tega strašnega klanja, kdaj se bo ljudstvo toliko izpametovalo, da bo samo izrazilo svoje misli in želje ter se ne bo več pustilo diktirati od svojih kraljev, cesarjev, diplomatov in državnikov. Ni dovolj, da bere človek samo dnevne novice, pač pa mora dobiti tudi nekak pojem o notranjih zapletljajev v raznih državah, o raznih političnih spletkah, o vzrokih sedanjega klanja, ki so le površno omenjeni v časopisju. O vsem tem razpravlja na dalgo in široko naš **"SLOVENSKO-AMERIŠKI KOLEDAR"**, ki se že prav pridno tiska in bo v najkrajšem času izšel. Ker letos ni mogoče dobiti iz starega kraja nobenega koledarja in nobene pratike, je umevno, da bodo posegli po njem vsi ameriški Slovenci.

Ker smo ga tiskali le omejeno število, ga naročite takoj. — Cena je isto kot lansko leto.

"SLOVENIC PUBLISHING CO."
82 Cortland St., New York, N. Y.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1617 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj moderno opremljena izmed vseh slovenskih tiskaren v Ameriki. Pišite za cene vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam drugam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA
PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
6119 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, O.

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ST. BARBARA 1901

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Iz modernega sveta.

Roman. Spisal **Fr. S. Finžgar.**

(Nadaljevanje.)

"Kaj si mislil? Seme te pozove!"

"To hočem!"

"Ali sprejmeš? Saj si bil na Dunaju principielni nasprotnik boja?"

"Beži, beži — pricipielni nasprotnik! Saj sem še danes. Ali takega razposajenega fantička je treba nabiti, da je priden!"

"Meni je zelo neljuba ta stvar!"

Zdravnik je bil razburjen in je hodil po sobi.

"Tega bi ne bilo treba, dragi moj Lukec!"

"Ne bodi mila Jera in ne štuli mi obraza v gube, kakor bi tuhtal, koliko funtov so tehtali Aristotelovi možgani. Pameten bodi in meni lepo čedno hvaležen. Daj še piva! Da Semena nahrulim, to sem sklenil že zadnjič, ko si mi pravil o vajinem ljubeznivem razmerju. Jasno je pa, da bi bila vidva prej ko slej treščila skupaj — morda že danes. In ker se misliš ženiti, bi bilo vendar škoda tvojega lica, če bi ti ga Seme razčehal. Zato sem si Semena izposodil danes jaz, da mu za vedno prežene veselje do pozivanja! Na zdravje! Misli kaj pametnega! Neumnosti pusti zame!"

Zdravnik se še ni umiril. Zadeva mu je bila zelo neugodna. Žaljen je bil tudi njegov ponos, češ, ko bi se zdelo vendarle tako, kakor bi on naprosil adjunkta, da se bije zanj... Ne, tega ni bilo treba.

Prosenec je ogrnil suknjo in odhajal. Vinko ga je spremil po dvorišču v park. Še enkrat je poudaril, da mu je neljubo, ker se je Prosenec zapletel v stvari, ki se ga prav nič ne tičejo. Toda adjunkt je bil dobro volje in ni hotel nič slišati o tem. Ko je zagledal v parku Pavlo, ki je sedela na klopici, se je poslovil z dovtipom in z dolgimi, počasnimi koraki stopal proti mestu. Veliki svršnik je frfotal na dolgi, suhi postavi kakor bandero.

Dr. Sluga je šel nekaterekrati po zvinkanih potih v parku. Skozi grmičevje, ki je šele poganjalo popje, je videl Pavlo, ki je sedela na solncu in pletla. Večkrat je prenehala in položila pletenje v naročje, potem se pa zamislila nekam v daljavo. Jasno solnce, vzorna postava Pavle, neko pomladno razpoloženje je vleklo zdravnika vedno bolj proti klopici, kjer je sedela gospodična. Krog drevja je že poveval probujajoči vzduh, pod lubjem je vrelo, nekateri popki so že počili in konica drobnega lista je pogledala iz zavojčka. Kar naenkrat, kar čez noč bo prišlo, zašumelo bo in ves park bo venčan z mladim življenjem.

Tedaj je mislil Vinko, če ni on to grmičevje, ta kostanj, ona platana. Tudi on čuti v sebi, da se nekaj razvija, da zahteva v solncu njegovega življenja pomladi, ki bo vsa posuta s cvetjem, ki prežene tiho osamljenje in zapoje ob njem kot tisoč škrjančkov nad mokrimi brazdami. In pogled je šel za solněnim žarkom skozi gole vejice in tam obtičal na pordelem licu in zadrhtel na trepetajočih kodrih, ki jih je zibala sapa. Ta pogled je pa stkal tajno vrvico, ki ga je vlekla in zapletala gosteje in gosteje, po ovinkih ga je vodila, dokler ni potekla skoro popolnoma in je Vinko stal pred Pavlo.

"Kako ste pridni!"

Komaj je izrekel konvencionalno-banalni stavek, se ga je že ustrašil in sram ga je bilo.

Pavla ga je iskreno pogledala in takoj obrnila oči zopet v delo.

"Kaj ne, gospod doktor, kako je prijetno v parku! Boste videli, ko vse ozeleni!"

"Verujem. Tega komaj čakam!"

"Poglejte, tam-le pod škanskim bezgom je napravil papa senčnico. Poleti se tako zaraste, da je kar mračno v njej. Tam sem najraje."

"Jaz si tudi kje poiščem sence, kamor se bom hodil hladit in brat."

"Lepše ne dobite, kakor je naša senčnica!"

"Žal, da je samo vaša!"

"Vaša tudi!"

"Kadar bo prazna, kaj ne?"

"Tudi sicer!"

"Ko bi postavim gospica tam mimo delali, pa bi prišel motit."

"Gospod doktor, vi me ne boste motili, vi ne motite nikoli!"

Pavla je dvignila glavo in pogledala zdravniku v lice s tako jasnimi in kipečimi očmi, da je Vinko vztrepetal v srcu. Zdela se mu je Pavla, kakor bi šele prvič stopila izza mračno prosojne zavese priučenih manir ter razgrnila pred njim vso lepoto svoje bogate narave.

Vinko se ji je priklonil, ona je zardela, hitro sklonila glavo in oči napol zaprla. Tedaj ji je zdrsnil iz naročja klopčiček in je padel na tla. Oba hkrati sta segla ponj in ob tem sta se srečali njuni lici ter se dotaknili roki. Oba sta čutila nekaj skrivnostnega — oba je spreletelo kakor iskra prihajajoče nepoznane bodočnosti. In vendar sta se oba zatajila in zagrnila čez srce, iz katerega je silila resnica na dan, vsakdanji pogovor o bližajoči se pomladi in o rožah — — —

XVII.

Slednjič ga je vendar pričakal Adjunkt Prosenec je stopil v kavarno z izredno trdim korakom, da se je obmizje pri vratih ozrlo in mu pogledalo v obraz. Adjunkt je imel čelo med obrvmi zgubano, dolgi brki so mu viseli navpično ob ustnicah navzdol. V obrazu mu je žarela rdečica. Držal je še za kljuko pri vratih, ko je z dolgim pogledom premotril kavarno in se podal z dolgimi koraki proti mizici, kjer je sedel dr. Vinko Sluga.

Klobuk je nasadil na vrh stojala. Na čelu se je držal šop potnih las, katere je pogladil kvišku z dolgimi prsti.

"Vroče ti je! Kaj si tekel?"

"Tekel še nisem nikoli in tudi ne mislim. Poglej!" Pomolil mu je čez mizo roko, ki se je nervozno tresla.

"Razburjen si!" Dr. Sluga je prijel kakor avtomat za žilo.

"Nič ne tipaj! To ni vročica — prijatelj, to je od sablje!"

"Bil si se! Povej! Celo uro te čakam!"

"Tako hitro ne gre. Čez tri dni, v soboto, zjutraj ob petih pri Črnem bajerju se pomeriva! Sedaj se vadim."

"Toraj pogajanja, opravičenje, sprava — vse prekinjeno?"

"Pogajal, opravičeval in spravljal naj bi se? Še tega je treba! Kdor išče in sledujič najde, ne bo tako aboten, da bo najdeno stvar vrgel čez streho."

"Meni je to strašno neprijetno. Celo noč nisem spal!"

"Jaz pa izvrstno! Sanjalo se mi je pa, da je pripihal proti meni Seme v podobi velikega hrosta. Jaz sem mu odščipnil bedro in ga nasadil na kebrov mlin, postavil ga na sôlnce in se smejal, ko je ves omoten frčal v kolobaru."

"To si si izmislil!"

"Morda sem v sanjah pesnik, morda celo simbolist — toraj moderen. Bogve kaj tiči še v meni."

"Veš, ljubi prijatelj, povem ti po duši, da te imam rad že od nekdaj. Da si mi pa to naredil, tega ti ne odpustim."

"Seveda, nehvaležen si, kakor ves svet."

"Ni res! Jasna resnica je nama, da te nisem nikdar prosil pomoči zoper Semena. Toda za to resnico veš le ti in jaz. Meniš, da ni Seme toliko pameten, da uvidi, kako se biješ zame — ne zase. In to bo nadzornik izrabil. Okleveta me kot zajca, da me bo sram na ulico."

"Aha, oziri prihajajo, oziri kar v procesijah! Ne razumem, kako moreš biti tako nedosleden. Ali še veš, kako si na Dunaju dve dolgi uri govoril zoper dvoboj in dokazoval, kak filozofičen nesmisel je to? Ali veš, da smo ti ploskali — pa da so vstali protigovorniki in ti v teoriji pritrjevali, toda z obstoječimi razmerami ti pa pobili vse predavanje? In tedaj si ti planil nadnje s točo ozirov ter si rekel, da mož, katerega vodi trdno prepričanje, ne sme imeti nikakih ozirov, da mora iti naprej za cilji, naj tudi po desetem koraku obleži mrtev — pobit s kamenjem ozirov in razmer. Bodi toraj dosleden, sicer prideš pri meni ob ves kredit."

"Prijatelj, ne očitaj mi nedoslednosti! Vem, kaj sem govoril, in tedajni moji principi so še sedajni. Zato pravim, da dvoboja ne bilo treba."

"To trdim tudi jaz. Ali do tega bi bilo prišlo. Seme ne bi bil odnehal, ti bi se bil prenaglil in nazadnje bi te bil Seme pošteno naklestil ter se ti smejal v pest. Če se česa lotiš, moraš stvar najprej znati. Tvoja sablja je bila pa pinceta. V par tednih se pa navadiš toliko, da nasprotniku prav pripravno pomoliš glavo pod udarec. Jaz sem se uril pet let in ni ti neznano, da je po deset sabelj zapored sfrčalo po tleh, če sem bil dobre volje. Zato o tem kratko in malo molčiva! Bodi mož, pusti ozire in ostani pri principih, pincetah in strupih — kot zdravnik, je najboljše zate in za druge. In če imaš principe o socialnem gibanju — udejstvuj te; imaš tudi prav. Sedaj te pa lepo ponižno prosim, oprosti mi to lekcijo. Prav najbolj obloženo drevo potrebuje kolca, da se ne polomi! — Žan, še eno limonado!"

"Nikoli nisem zapiral vrat pametnemu nasvetu pred nosom. Ali ta stvar je in ostane sitna. Je še drug vzrok. Morda bi bilo bolje, če molčim. Vendar ti razodenem, ker ti največ zaupam!"

Adjunkt je izpil limonado in si popravil brke. Roka e mu ni več tresla od naporne vaje, obraz je izgubil rdečico in bil zopet zagorelo bled kot sicer.

"No, in ta vzrok?"

"Pavla."

"Aha, sugestija! Zato prihajajo oziri!"

"Odkritosrčno ti povem, da se v meni nekaj vrši, česar se bojim. In vendar se veselim tega strahu. Prijema me s čedalje večjo silo."

"Govori brez ovinkov! Čedalje bolj si zaljubljen v Pavlo. Saj sem te dosti drastično opozarjal. Tega nisem mislil, da se tu vnameš. Saj pravim —: vrag je v ženskah. Najpametnejšega fanta obnore, najtrdnejše principe podere. Govori, kaj je! Morda še ni prepozno."

"Prosim te, bodi resen! Doslej še ni nič."

"Pravzaprav že preveč! — Dalje!"

"Ko si se predvčerajšnjim vračal od mene, sem govoril s Pavlo v parku. Bila je tako naravna, da sem prepričan, da je njeno moderno vedenje le gledališče. In kadar igra, je sicer lepa, človeka očara, ne ogreje pa ne. Toda zadnjič je bila brez maske in tedaj je krasno bitje, kres, ob katerem se moraš vneti. Sicer se nisem izdal ne z besedico, a rodilo se je tako močno hrepenenje, da je težko prebolim! Kaj sodiš?"

"Na kolenih te prosim, ne bodi naiven! Žensk ne poznaš čissto nič. Ko bi naša domovina imela tako izborne stratege, kakor je izborna za svoje zmage zadnja ženska, naša vojska bi bila večna zmagovalka. Veruj mi, če bi pri šel pred Pavlo človek, ki ima počesane lase na desno oko, ki hodi z naprej nagnjeno glavo, govori leno in trudno, pri petindvajsetih letih kakor polomljen starec, pa če bi ji kazalo in bi ji ugajal. — Pavla ne bi bila nikoli naravna. Zato ti rečem odločno: Pavla ni zate!"

"Ni?"

Dr. Sluga je zategnjeno in skoro žalostno izgovoril to besedico.

"Ni! To je moja zadnja beseda. Če si ravno pri volji, ljubi jo le, samo potiho, v srcu, v zadnjem temnem kotičku jo imej in ne izdaj se nikakor. Ljubi tako, kakor mladi petošolski poetje, čez ulico, ko se zvečer zaklenеš, ji pa deklamiraj visoke verze, da ti odleže!"

Vinko se je zamislil, adjunkt je obmolknil in segel po časnik ter čital uvodni članek. Dolgo nista nič izpregovorila.

"Plačam!"

Adjunkt je porinil desetice na kamenito mizo in vstal.

"V soboto po kosilu tu na svidenje!"

"Počakaj!"

"Ne utegnem!"

Odšel je iz kavarne.

Dr. Sluga je hitel za njim. Toda že je zvoneč z desnico korakal po tlaku in izginil v vrvežu ljudi.

Zdravnik se je vrača' amišljen proti domu. Izpoznal je, da ga je vrglo kar čez noč v neugodno zagato, da so se njegove visoke in idealne misli razblinile v neko megleno daljavo, v srcu je pa vstala samo ena želja, zavrelo je edino koprnenje, ki je bilo mogočno in nemirno, a vendar še tako mračno, da je blodil v tej senci kot potnik brez steze. V trenutku bi bil dal vse nazore, vse svoje stremljenje samo za en pogled iz Pavlinih oči, kjer bi mogel brati, da je adjunkt lagal, da ne sodi po pravici, Semenu bi vse odpustil, desnico bi podal vsakemu, ljudski bi trkal in pil v družbi, samo da bi še enkrat stal pred Pavlo, da bi ji še enkrat padel klobčič iz naročja in bi ga on pobral, pa bi se ga dotaknili njeni kodri in bi v vetru šepetali njegovemu srcu: Ni res! Ne veruj! Zate sem, samo zate izbrana in ustvarjena, vdana in zvesta brez konca in kraja!

Prišel je do tovarne, pa ni mogel skozi vrata. Nazaj je moral po tisti stezici, kjer je sedela tedaj Pavla. Nema in prazna je stala klopica, nad njo je brstelo popje in hrepenelo po solncu. Vinko je šel mimo grmičja in mimo klopice. Njegove oči so izpraševale drobne listke: Ali res ni zame? Veter je dihnil, lansko listje v grmu je zašumelo in mu odgovorilo. Šel je k šumeči vodi. Iver je plavala po hitrih valovih. Naenkrat je zašla v tolmun. Valovi so jo zgrabili in začela se je vrteti, pot ji je bila zaprta, izhoda ni našla iz vrtinca.

"To sem jaz!"

Vinko je stisnil ustnice, na licu se mu je zarezala mračna poteza, ki lega na obraz človeku, kateri vojuje veliko vojno sam s seboj. Šel je ob vodi dalje brez cilja in namena.

Vrnil se je o mraku, izza gora je vstajala noč, na njegovem licu se je pa svital dan.

Zmagoval je — — —

(Dalje prihodnjič).

NAZNANILO.

Rojakom, ki so vprašali glede dela v gozdu, naznanjam, da se ga pri nas dobi, toda plača je pa za začetek le po $35 na mesec, pozneje pa seveda več; tudi od kosa se dobi. Semkaj se pride, ako se kupi listek do Watersmith, Mich., in od postaje pa vozi omnibus po 25¢ do Bonifasa, Mich. Moj naslov je:

Vincent Klasnek,
Box 131, Camp 2, Bonifas, Mich.

NAZNANILO.

Slovensko pevsko društvo
"BROOKLYNSKI ZVON"
priredi
v soboto 4. novembra 1916
VESELICO
v prostorih "BALKAN",
lastnik Vinko Zevnik,
193 Knickerbocker Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Vspored:

1. "Venček narodnih pesmi", igra tamburaški zbor.
2. "Studenček pod skalo", J. Volarič, poje Zvon.
3. "Oj ti črna ciganka Marija", D. Ipavec, poje g. Rudolf Trošt.
4. "Na planine", poje moški zbor Slavca in Zvona z baritonsolom g. Rud. Trošta.
5. "Hrvatsko prelo", igra tamburaški zbor.
6. "Mesec v izbi", A. Lajovic, poje g. Rudolf Trošt.
7. "Oblakom", A. Nedved, poje Zvon.
8. Prosta zabava in ples.

Vse vljudno vabi Odbor.

IŠČEM ŽENSKO

za gospodinjstvo; imam tri neodrastle otroke. Vzamem tudi mati z enim ali dvema otrokoma, Slovenko ali Hrvatico. Plača po dogovoru.

Frank Zupan,
Box 124, Maryville, Ill.
(2-3—11)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja FRANCA ZADNIK, podomače Klančarjev, iz vasi Pregarje. Kdor ve za njegov naslov, naj ga mi blagovoli naznaniti, za kar mu bom zelo hvaležen, ali naj se pa sam javi. Victor Tomažič, Box 1, Camp 39, Cheat Bridge, W. Va.
(1-3—11)

Iščem prijatelja MIHAELA KAPEL. Doma je iz Iške vasi pri Ljubljani. Pred 10. leti sva bila skupaj v Monessenu, Pa., in sedaj se nahaja baje nekje v Coloradi. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Anton Grezuti, 1116 Franklin Ave., Youngstown, O.
(2-3—11)

Rad bi zvedel za naslov JOSIPA POLSAK. Pred dvema letoma sva bila skupaj v Cairnbrooku, Pa. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Mramor, 3336 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
(2-4—11)

Rada bi zvedela za naslov svojega brata LOVRENCA ZUPANČIČ, doma iz vasi Stan, fara Mirna na Dolenjskem, ki se je večinoma nahajal v Jolietu, Ill. Nadalje želim zvedeti za naslov svoje sestre NEŽE GORJUP, katera je nekje v državi Pennsylvaniji, in za IGNACIJA GORJUP. Vse prosim, da se mi v kratkem javijo. — Frances Zupanich, 723 N. 9th Street, Sheboygan, Wis.
(2-3—11)

Rheumatizm

zdravi se lahko sam doma.

V spomladi 1893 sem imel muscularni reumatizem. Jaz sem trpel cela tri leta tako, da zamore samo oni vedeti, ki ga ima. Poskusil sem zdravilo za zdravilom in upraŝal zdravnika za zdravnikom, toda pomoč, ko sem jo prejel je bila le začasna. Končno sem pa le dobil zdravilo, ki me je popolnoma ozdravilo in nikdar se ni več povrnil. Dal sem to zdravilo mnogim, ki so zelo trpeli, celo ležati so mogli, in vselej je pomagalo.

Jaz želim, da vsakdo, ki trpi na reumatizmu poskusi to čudovito zdravilno moč. Ne pošljite niti centa, temveč le svoj naslov in jaz vam pošljem zastonj, da poskusite. Potem ko ste poskusili in se je izkazalo, da ozdravi vaš reumatizem, potem šele boste poslali zanj en dolar. Jaz nočem vašega denarja, dokler niste popolnoma zadovoljni ga poslati. Ali ni tako prav? Zakaj še trpeti, ako se vam nudi brezplačno popolno ozdravljenje. Ne odlašajte, pište še danes.

Označite H. Jackson, No. 522C Gurney Bldg. Syracuse, N. Y.

Mr. Jackson je odgovoren. Zgornja izjava resnična.

POZOR! POZOR!

VABILO NA

plesno veselico,

......katero priredi......

SLOVENSKA MAXHOM GODBA

v Johnstown, Pa.,

dne 4. novembra 1916 v dvorani društva "Triglav" na Ohio St.

Tem potom uljudno vabimo vse rojake in rojakinje, kakor tudi brate Hrvate iz Johnstowna in okolice, da se naše veselice v kolikor mogoče obilnem številu udeleže. Mi bomo znali ob enakih prilikah tudi upoštevati. Torej fantje in dekleta ne pozabite to priliko, ki se bo vsakemu prožila, da se bo zasukal kakor mu drago. Godba nam bo igrala mnogo krasnih komadov pod vodstvom g. Joe Rogel. Za sveže pivo in dober prigrizek bo dobro preskrbljeno.

Vstopnina za moške $1.00, dame so vstopnine proste.

Torej na svidenje v soboto, dne 4. novembra!

Odbor.

SLOVENSKI HOTEL
UNIJSKA BARA
Frank Cvetič, lastnk
5104 BUTLER ST., PITTSBURGH, PA.

Najboljše, vedno sveže pivo, fine unijske smodke, importirano in domače žganje. Čiste postelje, dobra domača kuhinja. Vsakovrstni časopisi vedno na razpolago.

Naše geslo: "Dobra postrežba, nizke cene".

Rojakom iz okolice se priporočamo, da nas obiščejo, ko pridejo v Pittsburgh.

KDOR ŠE NI BRAL, NAJ BERE!

Pred kratkim je izšla zelo zanimiva knjiga

HIPNOTIZEM

Podobne knjige doslej še nismo imeli v slovenščini, ne tukaj, ne v starem kraju. V njej so nakratko toda dovolj dobro in jasno opisani vsi pojavi **Hipnotizma** in kdor jo prebere, dobi vpogled v nov svet, o katerem mu je bilo doslej le malo ali pa ničesar znano. Knjiga ima preko sto strani. 12 slik posnetih po dobrih fotografijah, jo krasi.

Stane 60 centov. Tri knjige $1.50.

Kdor ni s knjigo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj. Naročajte pri:

"SLOVENSKA KNJIGARNA",
P. O. Box 1611, New York, N. Y.

Kaj je vojna?

Rojakom v Ameriki je znana vojna le iz časniških poročil, iz raznih opisov in pripovedovanj, v resnici je pa ne poznajo in niti ne slutijo, kakšne so njene grozote.

Največja zločinstva

kar jih pomni človeštvo, se izvršujejo zdaj v Evropi. Ljudje stradajo, trpe in umirajo ter zastonj čakajo rešitve.

"Boj proti boju"

to bi morala biti deviza vsakega človeka dvajsetega stoletja. Žal, da imajo še vedno največjo besedo vladarji in diplomati, ki po svoji volji delajo in ukrepejo, kar je

slabo za narod.

Med ameriškimi Slovenci bi ne smelo biti niti enega, ki bi ne bral knjige slavne pisateljice Berte Suttnerjeve

"Doli z orožjem!"

Knjig imamo le še malo v zalogi in zato naj jo vsak, ki jo hoče imeti, čimprej naroči. — Stane 50 centov.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Ali vam še ni zdaj znano?

da [illegible] tam kjer dobite najboljo in najceneje. Tako mesto je samo eno v Ameriki [illegible] Breman & Osgood v Pittsburghu, Pa.

[illegible] cenik

[illegible] žganje gal. $1.75	Najfinejši Kummel ali brinjevec [illegible] $2.50, $3.00 in $3.50
[illegible] žganje gal. $2.00	[illegible] galon $2.50 do $5.00
[illegible] žganje gal. $2.50	Fino belo ali rdeče namizno vino ...$1.00 galon ali več
[illegible] žganje gal. $3.00	Sladki tokajec, galon $2.50 do $4.00
[illegible] žganje gal. $3.50	Fini zelo temni rum, galon $2.00 do $4.00
[illegible] $2.50 do $5.00	Prava borovička gal. $2.50, $3.00, $3.50, $4.00 in $5.00
[illegible] $2.50 do $5.00	[illegible] žganje, galon $2.00 in $4.00

[illegible] stroške pri naročilu od $5.00 ali več med New Yorkom in Chicago.

[illegible] Money Orderom.

Prihranili boste, ako kupite pri nas, ker ne imamo agentov.

[illegible] v slovenskem jeziku.

BREMAN & OSGOOD

112 Fullerton St. PITTSBURGH, PA.

JOSIP P. PAAL [illegible]

I. I. Kraszewski:

UMIRAJOČI.

ZGODOVINSKI ROMAN.

(Za "Glas Naroda", priredil J. T.)

26 (Nadaljevanje).

— Na kmetih je dolgočasno. — Nobenega razvedrila ni tam. — Sploh ničesar.

— Pomisliti moraš, da ni tvoj oče zadovoljen s teboj in s tvojimi prijatelji. — On je sila delaven človek.

— Dela iz dolgočasja. — Kaj bi počel, če ne bi imel nobenega dela.

— Torej ti nimaš res nobenega opravka?

— Ne rečem da ne. — Pijem, ženskam dvorim in igram bilard. Opravila je torej dovolj. — Ali bi izpila kozarec groga?

— Hvala.

— Ali pa kaj drugega?

— Ne, ne.

— Kako, dva žlahčiča, dva sorodnika bi šla suhih jezikov narazen? — Ne, stric, to bi ne bilo prav, to bi bilo v protislovju z našimi tradicijami.

— Toda, prosim te..

— Oprostite stric. — Meni je čast naše hiše in družine. — Ali ste bili že pri očetu?

— Da, danes zjutraj.

— Dal vam je žganja in klobase, kaj ne? — In to žganje ste pili? — Prepričan sem, da vas še zdaj žgejo ustnice.

Pozvonil je s tako silo, da je takoj prišlo v sobo pet natakarjev.

— Poslušaj — je rekel prvemu — vaš gospodar ima neko ogrsko vino, ki je staro in sladko.

— Da, vaša milost.

— Prinesi torej steklenico in dve čaši. — Čaši dobro omij, vino pa mirno nesi.

Natakar je odšel.

— Le pomeniva se striček. — Moji tovariši spijo, ker so zavžili preveč dobrot.

Gozdowskemu se je mladenič zelo dopadel, kajti tudi on je bil prijatelj dobre kapljice.

— Kje pa stanujete, moj dragi stric? — Na lastnem posestvu?

— Ne, jaz nimam lastnega posestva. Jaz sem že dolgo časa oskrbni knezov Branskih.

— Knezov Branskih? — Jaz jih poznam. — Posebno kneginjo Stelo in njeno prijateljico Antonijo Zurbo. — Kneginja je krasna, naravnost očarljiva. — Gospodična Antonija je kot zrela češnja. — Oprostite, striček, ali ste vi poročeni?

— Ne, jaz sem še samec.

— Pa niste zaljubljeni niti v kneginjo, niti v Antonijo?

Gozdowski se je zakrohotal.

— Kaj ti ne pade v glavo! — Jaz sem vendar star. — Kneginjo se lahko ljubi le kot zvezdo na nebu.... Iz daljave. — Gospodična Antonija je pa malo premlada zame.

— To še ni nikak vzrok, da bi se človek ne zaljubil, dragi stric. Kratkočasno je in nikomur ne škoduje.

— Nikomur ne škoduje?

— Seveda ne. — Možki pozna žensko in svoje lastno srce.

Natakar je prinesel čaši in tokajca.

Sigmund je vstal.

— Na zdravje mojega strica!

— Na tvoje zdravje, pan Sigmund. — Bog ti daj srečo....

— In da bi se poboljšal, kaj ne? — Uganil sem. — Jaz sem kot vulkan, katerega ne more nobena sila na svetu pogasiti. — Nekaj je v moji naravi, pa še sam ne vem, kaj je. — Prepričan sem, da bom umrl nepoboljšljiv.

— Jaz pa nisem tega mnenja.

— Pustiva to. — Pogovarjajva se o čem drugem. — Natakar, še eno steklenico!

— Dovolj bo, dovolj!

— Ne, še eno, potem bo šele dovolj.

— Dragi stric, gotovo ste me označili za največjega zapravljivca in ničvredneža. — Toda temu ni tako. Jaz sem najboljši človek na svetu. —

Tako sta se pogovarjala in šalila pozno v noč. — Poslovila sta se kot najboljša prijatelja.

Pan Garbovski je prišel ob določeni uri na obed. — Bil je malo boljše napravljen kot prejšnji dan. — Ko je izpraznil prvo čašo likerja se mu je razjasnil obraz.

— Včeraj sem videl tvojega sina — je rekel Gozdowski.

Starec je zamahnil z roko češ, da noče govoriti o njem.

— Prijazen mladenič je, samo nekoliko previhrav. — Toda to mine. —

— Jaz ne vem, kaj bi storil. — Obupal bom. — In jaz ga imam tako rad.

— Saj bi se lahko našlo kako sredstvo.

— Kakšno sredstvo?

— Spravi ga v kako boljšo družbo. — Če bi občeval nekaj časa z našim mladim knezom ali pa z gospodom Zenonom Zurbo, bi postal čisto drugačen človek. — Vrjemi, da ni lahko priti žnjimi v dotiko, toda z mojim posredovanjem bi šlo. — Dragi bratranec, če hočeš stopiti z nami v trgovsko zvezo, bo lahko tvoj sin vedno pri nas. — In pa kaj drugega se lahko zgodi. — Kneginja ima prijateljico, gospodično Antonijo Zurbo. — Lepa deklica je to, skoraj tako lepa kot kneginja sama.

— Saj ga ne poznaš, saj ga ne poznaš. — Če go boš odvedel v palačo, bo prišel že tretjo noč k kneginji vasovat. — On da bi se poročil? — Ne, ne, to so naravnost blazne misli.

— Jaz ti parečem, prijatelj, da bi se v naši družbi popolnoma izpreobrnil.

Starec je odkimal in začel poizvedovati o knezovem posestvu. — Gozdowski mu ni ničesar tajil. — Prigovarjal mu je, da naj naloži svoj denar na knezova posestva, češ, da je najboljša prilika, če hoče spraviti svojega sina v boljšo družbo.

Garbovski ni odgovarjal, ampak samo vpraševal.

Zvečer sta šla k advokatu, ki je zastopal knezove interese v Lubinu. — Garbovski je prosil za izpis knezovih dolgov. — Ko ga je videl, se je zelo prestrašil.

— Hm — je rekel slednjič, — jaz vam bi že lahko dal denar, toda, kaj vam to pomaga. — V treh letih morate plačati in če ne morete, bom jaz vzel posestvo.

— V treh letih bo vse poplačano — je odvrnil Gozdowski.

— S čem?

— To je naša stvar. — Če ne bomo plačali, lahko obdržiš posestvo. —

Garbovski se je popraskal za ušesi.

— Prišel bom k vam in si se natančno ogledal. — Potem bomo govorili.

— Čakaj, še nekaj ti bom povedal. — Danes teden se bodo zbrali v Bransku vsi upniki. — Tudi ti pridi, in boš vse videl, in vse slišal. — Obljubi, da boš prišel.

— Da, prišel bom in denar bom vzel seboj.

— Tudi sina pripelji. — Tvoj sin me zelo zanima. — Tvoj edini otrok je. — Le na ta način ga lahko spraviš na pravo pot.

— Samo da ne bo delal kakih komedij. — Sive lase mi je že napravil ta otrok. — V grob me bo spravil.

— Jaz te pa še enkrat zagotovim, da se bo v družbi čisto izpremenil.

— Samo če bi se hotel obleči v frak.

— Ne boj se, ga bom že jaz pripravil.

In pri tem je ostalo.

Ko se je vračal Gozdowski proti domu, je neprestano mrmral:

— Jaz jim bom že pokazal. — Jaz jih bom rešil, samo jaz....

(Dalje prihodnjič).

KAKO POSTATI DRŽAVLJAN

je naslov knjige, ki je izšla v zalogi tiskarne Glas Svobode in v kateri dobite vse, kar Vam je treba vedeti o zgodovini in ustavi Zdr. držav, predvsem pa natančna navodila za dobavo državljanskih papirjev, obširen seznam vprašanj in odgovorov v angleščini in slovenščini, itd.

To knjigo prejme vsakdo ZASTONJ ako pošlje celoletno naročnino na

GLAS SVOBODE

in 10c za pokritje poštnih stroškov, skupaj $2.60. V nadrobni prodaji velja knjiga 50c s poštnino vred.

NADALJNA UGODNOST

Kedor s takoj naroči na GLAS SVOBODE za celo leto, bo imel s tem list plačan do novega leta 1918.

GLAS SVOBODE je edini slovenski delavski list na svobodomiselni podlagi in izhaja ob torkih in petkih. Vsakemu rojaku pošljemo na zahtevo eno številko zastonj na ogled.

Naročila je poslati na:

Glas Svobode Co.

2656 S. Crawford Ave. Chicago, Ill.

ST. CLAIR AVE. JEWELRY CO.

Joseph Marinčič, lastnik,

5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Slovencem in bratom Hrvatom priporočam naverižic, priveskov, prstakup finih vsakovrstnih nov, tudi takih z društvenimi in jednotinimi znaki. V zalogi imam vse kar spada v trgovino zlatnine, diamante, stenske ure s kukavico, budilke, Columbia gramophone, slovenske in druge plošče. Sprejemam v popravo ure vsakega izdelka, gramophone in zlatnino in za vsako delo jamčim. Priporočam se za obilo naroči; jaz bom vsakemu točno in pošteno postregel. Ne pozabite gesla: svoji k svojim.

JOSIP MARINČIČ.

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili oslepavjeni, oropani ali če so s njimi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih držav, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi čakali dovošle priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite:

STATE DEPARTEMENT OF LABOR.

BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION

Newyorški urad:

230, 5th Ave., Room 2012

Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer

Dr. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

SLOVENSKI ZDRAVNIK

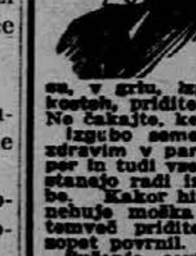

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 1lletno prakso v zdravljenju tajnih moških bolezni.

Sifilis ali zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Ce imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Izgubo semena naravnim potom, zdravim v par dneh, kapavec ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi izrabljivanja samega sebe. Kakor hitro opazite, da vam ponehuje moška zmožnost, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam jo bom zopet povrnil.

Sušenje cevi, ki vodi iz mehurja ozdravim v kratkem času, Hydrocele ali kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Reumatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: V ponedeljkih, sredah in petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne. V torkih, četrtkih in sobotah od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. — Ob nedeljah pa do dveh popoldne.

S pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko.

IŠČEM SLUŽKINJO

za pomoč v kuhinji. Plača od $25 do $30. Katero veseli, naj se oglasi na naslov:

Tony Zadel,

Box 527, Camp 72, Davis, W. Va. (1-3—11)

Podpisana Mary Vintar, rojena Vegel, iščem svojo prijateljico MARIJO KOPNEJER, rojeno ŠTIPIC. Baje biva nekje v Mulberry, Kansas. Poročati ji imam nekaj važnega. Prosim jo, da se oglasi svoji prijateljici. — Mary Vintar, 1137 E. 66. St., Cleveland, Ohio. (1-3—11)

POZOR, SLOVENKE!

Slovenec, farmar, išče pošteno Slovenko za gospodinjo. Imam le po urejeno farmo in dva otroka, pa sem brez gospodinje, ker mi je žena umrla. Pisma naslovite: Farmar Lojze, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (31-10—2-11)

HIŠE NA PRODAJ

nove na lahka odplačila, kakor tudi prazne lote in farme.

Zavarovanje proti ognju.

JOHN ZULICH,

1165 Norwood Rd., Cleveland, Ohio

Ona joka.

The 'KOPP'S BABY'S FRIEND CO.', katerih otroško zdravilo. "KOPP'S" je obvarovalo smrti miljone otrok, ki so trpeli na zaprtju, griži, krčih, nespanju, pri dobivanju zob in drugih otroških boleznih, so prejeli pred kratkim sledeče pismo od Mrs. George Fry, W. McMicken Ave., Gin, Ohio.

Jaz sem rabila vaše zdravilo za otroke, "KOPP'S" z velikim uspehom in ne morem zadostno o njem govoriti. Dokler je bilo moje dete tri mesce staro, je jokalo po noči in po dnevi in vaše neprecenljivo zdravilo ga je ozdravilo pred klanjem, ki je trpelo. Jaz ne bom brez njega, ker ona dobiva zobe in pronašla sem, da ni ničesar primerjati s tem. Jaz ga bom priporočala vsem mojim prijateljem.

"KOPP'S", prijatelj otrok je naprodaj v vseh lekarnah po 25 in 50 centov steklenica.

Ako ga ne dobite pri vašem lekarju, pošljite nam en dolar in z obratno pošto vam pošljemo dve steklenici po 50c.

Kopp's Baby's Friend Co. York, Penna.

Dr. LORENZ,

Specialist moških bolezni.

Jaz sem edini hrvaško govoreči špecialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

DR. LORENZ.

644 Penn Av. II. nadst. na ulico.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopolne do 2. popoldne. Nedeljo od 10. dop. do 2. popol.

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od zdravnikov pripoznano kot najboljše sredstvo proti notranjim boleznim

Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenic $ 6.50
12 steklenic 12.00

V ZALOGI IMAMO

tudi čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOVKA kuhana v naši lastni distileriji.

Naše cene so sledeče:

Tropinjevec per gal. $2.25, $2.50, $2.75 in $3.00
Slivovitz per gal. ....$2.75 — $3.00
Tropinjevec zaboj .... $ 9.00
Slivovitz zaboj $18.00
"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj $11.00

Rudeča Ohio vina per gal. .... 55c, 60c, 75c.
Catawba in Delaware per gal. ...... 75c.—80c.

Za 5 in 10 gal. posodo računamo $1.00, za 25 gal. $2.00, za večja naročila je sod zastonj. Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. Za pristnost pijače jamčimo.

The Ohio Brandy Distilling Co.

6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

KDO VE KAJ O NJEM?

Društvo sv. Barbare št. 71 išče člana TOMAŽA HACE. Zadnji njegov pojav je bil pri društvu 30. aprila tega leta in kakor je bilo slišati, je bilo njegovo zadnje bivališče v Cassandri, Pa. Od tam je neznanokam izginil. Govori se tudi, da ga je vlak povozil, ali natančnosti se ne ve nobenih povedati. Vljudno prosim vse rojake po Pennsylvaniji, kateri so ga poznali in ako kdo ve kaj gotovega o celi stvari, naj natančno sporoči, kako ali kaj. Ako je pa še sam živ, naj se oglasi na spodaj navedeni naslov, ali pa svojemu stricu Fanku Kosmatinu, za katerega naslov sam dobro ve. — Moj naslov je:

Michael Cenc.

Box 153, R. F. D. 3, A. A. 1.

(1-4—11) Johnstown, Pa.

Rada bi izvedela za naslov svojega moža MARTINA GORIŠEK Pred tremi tedni me je zapustil in neznanokam odšel. Takrat sva bila na Wiskey Road v Indiani, Pa. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ker jaz sem zdaj v Clevelandu, Ohio, in trpim grozno pomanjkanje; najraje pa vidim, da pride sam k meni, ali se pa vsaj javi. — Mrs. Neža Gorišek, 3523 East 80. St., Cleveland, Ohio.

(1-4—11)

DARUJTE PAR CENTOV SLOVENSKIM TRPINOM V STARI DOMOVINI!

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše mazilo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6tih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in nebodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge kurje očesa, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik, ki ag takoj pošljam zastonj

JACOB WAHČIČ,

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v Pensylvaniji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajat tozadevna potrdila. — Upati je da mu bodo šli rojaki v vseh ozirih na roko.

Uredništvo.

Hotel Gilbreath

694 East 152. St.

COLLINWOOD — CLEVELAND, O.

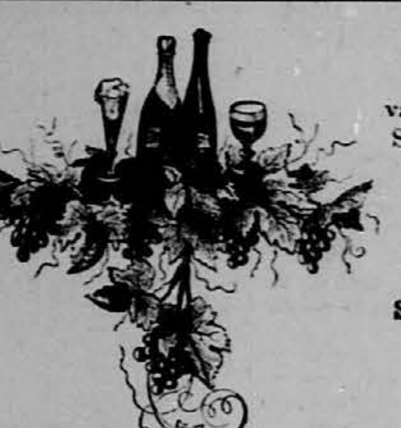

Anton Sershen

vabi vse vrle Slovence in Slovenke na obisk.

Vince je sladko,
teče prav gladko.

Pivo in kranjske klobase
delajo kratke nam čase.

Sobe za prenočišča. — Godba za ples.

Se priporoča

ANTON SERSHEN,

694 E. 152. St.,

Collinwood pri Clevelandu, O.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLAND STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PREŠKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti meriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

MODERNO UREJENA

TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRA!

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,

Velikost je 21 pri 28 palcih.

CENA 15 CENTOV.

Zadaj je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

STENSKO MAPO CELE EVROPE $1.50

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $1.50.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York, N. Y.